No. 2493 Zaterdag 31 October 1931. 48ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie San Mateo, Tel. 413.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Een kruistocht van naastenliefde.

Apostolisch schrijven van onzen Heiligen Vader Pius XI, door de Goddelijke Voorzienigheid Paus, aan de Eerbiedwaardige Broeders, de Patriarchen, primaten, Aartsbisschoppen, Bisschoppen en andere plaatselijke Ordinarii, die in vrede en gemeenschap leven met den Heiligen Stoel over de zware economische crisis, den betreurenswaardigen en den toenemenden wedloop in bewapening. Eerbiedwaardige Broeders, heil en Apostolischen zegen.

Een nieuwe geesel bedreigt en treft zelfs reeds een groot deel der aan ons toevertrouwde kudde, en 't ergst het zwakste gedeelte daarvan, dat Ons het naast aan het hart ligt, de jeugd, het proletariaat, de arbeiders, ten allen, die geen overvloed hebben van tijdelijke goederen.

Wij bedoelen den nijpenden nood en de financieele crisis, die op de volken drukken en in alle landen een angstwekkende en steeds toenemende werkloosheid tot gevolg hebben.

Immers wij zien een bijkans ontelbare massa eerzame en werkwillige arbeiders tot ledigheid gedoemd en tot de uiterste ellende vervallen, arbeiders, die niets liever wenschen, dan op eervolle wijze in het zweet huns aanschijns het dagelijksch brood te verdienen, dat zij iederen dag, overeenkomstig goddelijk bevel van hun hemelschen Vader afsmeeken.

Hun zuchten ontroeren Ons vaderhart en doen Ons met innig medelijden de klacht herhalen, die uit het allerbeminnelijkst Hart van den goddelijken Meester voortkwam bij het zien van de schare, die van honger verteerde: Misereor super turbam (Marc. VIII, 2). Ik heb medelijden met de schare.

Maar nog inniger is Ons medelijden jegens de onmetelijke massa kinderen, die smeekend om brood, terwijl er niemand is, om 't voor hen te breken, „panem dum non erat, qui frangeret eis" (Jerem. Thren. IV-4) onschuldig den last van dezen allerdroevigsten toestand dragen en in de diepste ellende verzonken, de aan hun leeftijd eigen schoonheid zien verwelken en den lach, die van nature op hun jeugdige lippen ligt en waardoor hun ziel zich onbewust te uiten weet, zien wegkwijnen en sterven.

En thans nadert de winter met zijn gevolg van lijden en ontberingen, die het koude jaargetij voor de armen, en in het bizonder voor de tengere jeugd met zich brengt. Bovendien is het te duchten, dat de plaag der werkeloosheid, die Wij hierboven bezworen hebben, nog verergert, zoodat tenzij in hun behoeften wordt voorzien, de noodlijdende gezinnen — God verhoede het — tot vertwijfeling zullen worden gebracht.

In angst en vrees overdenkt dit alles Ons vaderhart en daarom verheffen Wij, gelijk bij dergelijke gelegenheden onze Voorganger en nog kort geleden onze onmiddelijke Voorganger, Benedictus XV z.g. gedaan hebben, Onze stem en richten Wij een oproep tot allen, in wier zielen leeft het geloof en de christelijke naastenliefde, allen aansporend, een soort kruistocht te ondernemen van naastenliefde en hulpvaardigheid. Door dezen heiligen kruistocht zal niet alleen in de lichamelijke behoeften worden voorzien, maar ook sterkte en steun verleend worden aan de zielen. Door dezen kruistocht zal het geloof worden opgewekt en versterkt en zullen uit de zielen de funeste gedachten verdreven worden, die de, slecht raadgeefster, welke de ellende is haar pleegt in te geven.

Deze kruistocht zal het vuur van haat en hartstocht dooden, dat de burgers onderling verdeeld, om in het vuur der liefde en der eendracht te voeden, waardoor de band van vrede en welvaart tusschen individuen en volken nauwer wordt aangetrokken.

Tot dezen kruistocht derhalve van medelijden en liefde, en ongetwijfeld ook van offervaardigheid, roepen Wij allen op, kinderen van eenzelfde Vader, leden van eenzelfde groot gezin, het gezin van God; allen, die als broeders van eenzelfde gezin deelen in de welvaart en vreugde, zoowel als in den tegenspoed en smart, die onze broeders treft.

Tot dezen kruistocht roepen Wij allen op als tot een heiligen plicht, een plicht, welke op dat heel bijzondere voorschrift van de leer van het Evangelie, gebaseerd is, het gebod der liefde, dat Christus het eerste en grootste gebod noemde, ja, zelfs de samenvatting en de synthese van alle andere geboden; het gebod der naastenliefde, dat Onze hoogvereerde Voorganger bij soortgelijke gelegenheid herhaaldelijk als het devies van Zijn Pontificaat in de harten heeft ingegrift, in dagen van onverzoenlijken haat en oorlog.

Op dit allerzoetste gebod dan wijzen Wij, niet alleen als op den hoogsten plicht, die tevens de samenvatting is van de geheele christelijke wet, maar bovendien als op het verheven ideaal, op zeer bijzondere wijze voorgehouden aan de edelmoedigste zielen en aan de harten, die het meest openstaan voor gevoelens van menschlievendheid en christelijke volmaaktheid.

Wij meenen echter hierop niet verder te behoeven aan te dringen. Dit alles toch is zoo vanzelfsprekend, dat alleen reeds deze edelmoedigheid der harten, alleen reeds deze gloedvolle ijver der christenzielen met haar heiligen hartstocht van toewijding en van offervaardigheid voor de redding van haar broeders en in 't bijzonder van de meelijwekkendsten en meest behoeftigen, zooals de onschuldige schare van kinderen, erin zal slagen in de kracht van eensgezindheid en eendracht de zwaarste moeilijkheden van het oogenblik te overwinnen.

En daar de harde crisis, waarover Wij klagen, eenerzijds het gevolg is van een scherpen concurrentiestrijd tusschen de volken, anderzijds ontzaglijke uitgaven voor de openbare schatkist veroorzaakt, en daar voorts de met den dag feller wordende wedren in de bewapening en in het vervaardigen van oorlogsmateriaal steeds drukkender lasten op de volken legt, kunnen Wij niet nalaten Onzen eigen zorgvolle vermaning te herhalen (Allocutie van 24 December 1930; Ons eigenhandig schrijven „Con vivo piacere" van 7 April 1922) en die van Onzen Voorganger (De oproep „Dès le début" van 1 Augustus 1927), het betreurend, dat tot nog toe daarnaar niet is geluisterd.

Tevens sporen wij U allen, Eerbiedwaardige Broeders, aan, om alle U ten dienste staande middelen, als de prediking en de pers aan te wenden, om de geesten te verlichten en aller harten te neigen tot de veiliger stelregels van het redelijk verstand en van de christelijke wet.

Reeds troost ons de hoopvolle gedachte, dat in de handen van een ieder uwer de door de geloovigen geschonken giften ter ondersteuning van de noodlijdenden kunnen samenkomen en dat gij tevens het centrum zijn kunt vanwaar uit de door hen aangeboden hulpmiddelen kunnen worden verdeeld. Zou echter in een of ander diocees geschikter blijken, deze taak toe te vertrouwen aan het metropolitaan bestuur dan wel aan een of andere liefdadigheidsinstelling, uw vertrouwen waardig en van beproefde bekwaamheid, dan laten Wij u hierin de beslissing.

Reeds hebben wij u aangespoord, alle u ten dienste staande middelen, het gebed, de prediking en de pers aan te wenden, maar Wij willen Ons ook het eerst richten tot uw geloovigen, om hen „in visceribus Christi" te bidden, met edelmoedige liefde te beantwoorden aan uw oproep, door van nu af aan alles te doen, wat gij in hun hart zult gaan inprenten, na hun dit Ons apostolisch schrijven ter kennis te hebben gebracht.

Daar echter alle menschelijke krachtsinspanningen, zelfs de edelste, zonder Gods hulp onvoldoende zijn ter bereiking van het voorgestelde doel, richten Wij vurige gebeden tot den Gever van alle goeds, opdat Hij in Zijn oneindig medelijden den tijd der beproeving verkorte en herhalen Wij, ook in naam van onze lijdende broeders, meer dan ooit en met aandrang het gebed, dat Jezus zelf ons leerde, „Panem nostrum quotidianum da nobis hodie", geeft ons heden ons dagelijksch brood.

Mogen allen zich herinneren, dat de Verlosser van het menschelijk geslacht tot onze bemoediging en troost beloofd heeft, dat Hij alles, wat wij „aan een van de minste broeders" gedaan hebben, beschouwen zal als aan Hem gedaan. (Matt. XXV, 40). Mogen zij ook de Goddelijke belofte indachtig zijn, dat Hij de zorg, welke wij uit liefde tot Hem aan de kinderen besteden, als aan Hem zelf besteed zal beloonen. (Matt. XVIII, 5).

Het feest ten slotte, dat de Kerk heden viert, brengt ons de allerzoetste woorden van Jesus Christus in herinnering, waarmede Wij dezen brief, welke een aansporing wil zijn besluiten; woorden welke onze Zaligmaker, zooals de H. Joannes Chrysostomus zegt, als een onvergankelijke bescherming der kinderzielen heeft uitgesproken: „ziet toe, dat gij geen dezer kleinen veracht: want Ik zeg u, dat hun engelbewaarders in den hemel steeds het aanschijn van Mijn Vader zien, Die in de hemelen is". (Matt. XVIII, 10).

Deze engelen zullen zeker alles wat gij in edelmoedigheid des harten voor de kinderen en voor de armen zult doen, aan den Heer van hemel en aarde opdragen. En zij zullen van dezen de overvloedigste gaven afsmeeken voor allen wien deze allerheiligste zaak ter harte [illegible]

Nu bovendien het feest van Christus' Koningsschap nadert, van Jesus Christus Wiens rijk en vrede Wij van het eerste begin van Ons Pontificaat verkondigd en verheerlijkt hebben, schijnt het Ons zeer oppertuun toe, dat in de huidige tijdsomstandigheden een plechtig triduum wordt gehouden, waarin van den God van Barmhartigheid redding uit den nood en vrede wordt afgesmeekt.

Als onderpand van deze heerlijke gaven schenken Wij U, Eerbiedwaardige Broeders en allen, die aan Onze vaderlijke aansporing gehoor geven, van ganscher harte Onzen Apostolischen zegen.

Gegeven te Rome, bij Sint Pieter, den 2en Oct., op het feest der H.H. Engelbewaarders, in het jaar 1931, het tiende van Ons Pontificaat.

PIUS P.P. XI.

Zitting van den Kolonialen Raad

Dinsdag 27 October des avonds te 8 uur.

Slechts 8 leden waren aanwezig en een paar toehoorders op de publieke tribune, toen de Voorzitter de vergadering opende.

Na goedkeuring der notulen eener vorige vergadering, las de Voorzitter de ingekomen stukken voor, waarbij de Directeur der Openbare Gezondheidsdienst Dr. Henriquez en de Procureur Generaal Mr. van Dijk door de Gouverneur gemachtigd waren als bestuursafgevaardigden op te treden.

Hierna kwam aan de orde de Vaststelling van een antwoord op de Gouvernementsdepeche van 26 Sept. 1931 waarin de Gouverneur aan den Raad gevraagd had gelden toe te staan voor de veertiendaagsche verbinding met de Bovenwinden.

De voorzitter las een concept voor, waarin de Raad als zijn meening te kennen gaf, dat nu er toch een overeenkomst gesloten is voor acht maanden, men eerst wel kon uitzien hoe deze verbinding gaat en er dan nog tijd voldoende is om voor de overige vier maanden van het jaar de gelden te voteeren.

Een tweede concept bevatte het antwoord op de Gouvernementsdepeche van 2 Oct. 1931 waarin de Gouverneur mededeeling had gedaan van het niet doen bouwen van het postkantoor.

In het concept deelde de Raad mede dat zij met genoegen hiervan had kennis genomen en sprak tevens de hoop uit, dat de omstandigheden spoedig zoo ten gunste moge veranderen, dat binnen niet al te langen tijd het postkantoor zal kunnen gebouwd worden.

In het derde concept als antwoord op de Gouvernementsdepeche van 6 October meende de Raad een misverstand te moeten rechtzetten. De Raad had geenerlei uitspraak gedaan ten opzichte van de duurtebijslagen. Ook de raad is van meening dat het oogenblik is aangebroken, om ook de uitgaven voor het personeel in de bezuiniging te betrekken. De Raad verzoekt echter plannen daaromtrent te zijner tijd aan de Raad voor te leggen.

Al deze concepten werden door de leden aangenomen.

Nog was er een schrijven ingekomen van Z. E. den Gouverneur ter mededeeling, dat de invoering der schoolplicht thans niet mogelijk is, waarom Z.E. dit reeds aan de Raad gezonden ontwerp terugneemt.

Hierna kwam de behandeling der Ontwerp-verordening, tot wijziging en aanvulling van de verordening van 9den Juni 1921 (P. B. No 67) houdende bepalingen ter bestrijding van besmettelijke ziekten, zooals gewijzigd bij verordening van den 16den Februari 1923 (P. B. No. 24).

Dr. Henriquez de gemachtigde van het Bestuur bracht hierin nog eenige kleine wijzigingen, waarna bij de algemeene beraadslagingen Dr. Arends het woord vroeg voor de volgende rede.

Mijnheer de Voorzitter,

Als leden van de K. R. ligt het dikwijls op onze weg kritiek te moeten uitoefenen; en daarom is het voor mij heden avond een waar genoegen het Bestuur te kunnen complimenteeren met het ontwerp dat vóór ons ligt. Mijne geachte medeleden, die in de afdeelingen aan de bespreking van dit ontwerp deelnamen, waren doordrongen van het groote nut ervan voor de volksgezondheid.

Het voornaamste punt van dit ontwerp is art. 38 bis, dat op het eerste gezicht streng lijkt, maar men behoeft zich daarom niet ongerust te maken, want in art. 41 komen wijzigingen voor die de persoonlijke vrijheid van den burger dubbel garandeeren.

De hoofdzakelijkheid van *art. 38 bis* zal U, Mijnheer de Voorzitter duidelijk worden als ik straks eenige cijfers ga noemen en conclusies trekken uit de statistiek, die op een keurige wijze wordt bijgehouden door het Dep. v. O. G.

De twee geslachtsziekten, die zooveel kwaad doen in de maatschappij zijn ons allen goed bekend. Ik zal beginnen in de eerste plaats *lues* onder de loupe te nemen.

I. *Levenloos geborenen* ten gevolge van

	1928	1929	1930	
Lues	—	—	—	dus
	35%	37.3%	20%	

gemiddeld ± ⅓ deel van alle levenloos geborenen worden in uterus *vermoord door lues*.

Dit weten wij zeker, maar er zijn ook onbekende gevallen, die met groote waarschijnlijkheid op rekening van lues zijn toe te schrijven — Dit alles geldt voor het eiland Curaçao —.

Het eiland Aruba maakt een beter figuur. Het percentage levenloosgeborenen is tengevolge van *lues*, voor Aruba 19.2 %.—

II. Kinderen die beneden 't jaar sterven. Zonder twijfel is een groot percentage van deze zwakke kinderen *luetisch* te achten.

III. Zeer interessant is het om uit de statistiek te lezen hoe het staat met de volwassenen. Gemiddeld zijn er per jaar *525 positieve W. R.*, die alleen gedaan worden op 't laboratorium v. O. G.

De gevallen zijn alleen door particuliere doktoren gezonden voor onderzoek, dus gevallen van gouvernementsdoktoren laten wij hier buiten.

Ook moet ik even vermelden dat deze onderzoekingen gelden hoofdzakelijk voor de stad.

Stelt men de bevolking van Willemstad en een deel der districten, op **30.000**, dan komen hiervan in aanmerking voor luetische infecties **15.000**, omdat wij de kinderen beneden de **14** jaar en de volwassenen boven **55** jaren uitzonderen.

Dus op 15.000 menschen zijn er **525** pos, W. R., dat is 35 op de 1000, dat is *3,5 óp de 100*. Dit getal is zeker te laag:

1) Omdat bloedonderzoekingen van Gouvernementspatienten er niet bijgerekend zijn.

2) Tot mijn spijt moet ik constateeren, dat de statistiek *niets* vertelt van de districten. Er wordt door de districtsdoktoren zoo goed als geen bloed voor onderzoek genomen. Het ware te wenschen dat de doktoren belast met den dienst in de districten meer activiteit zouden gaan toonen ter bestrijding der geslachtsziekten. Ik verwacht dat het Dep. van O. G. de noodige maatregelen zal treffen ter bestrijding der venerische ziekten i/d districten.

3. Ten derde bestaat er een groote groep menschen die door onwetendheid niet naar den dokter gaan voor bloedonderzoek. Dus het getal *3,5%* kunnen wij zeker stellen op *4%* en *nog* blijven wij aan de lage kant. Dus dat beteekent dat de 20 menschen die je tegenkomt is gemiddeld *1* venerisch.

Mijnheer de Voorzitter: dat is meer dan verschrikkelijk.

Het aantal personen met versche infecties is niet zoo exorbitant hoog, want zij gaan gauw naar den dokter zoodra zij een versche infectie ontdekken, maar ongelukkigerwijze missen ze den moed de lange behandeling te ondergaan, zij onderbreken de de behandeling en vormen zoodoende het leger chronische gevallen, dat rondloopt bacillen en spirochaeten uitdeelend.

Mijnheer de Voorzitter: Voordat ik ga eindigen wil ik nog even eenige cijfers noemen betrekking hebbende op het aantal behandelde gonorrhoepatienten per jaar op Curaçao en Aruba. Wij nemen het gemiddelde over de jaren '27 '29 '30 en komen tot de volgende cijfers:

Curaçao *150* patienten.
Aruba *157* patienten.

Voor Aruba waar de bevolking ⅓ van die van Curaçao bedraagt, is dat getal meer dan treurig en wel zeer teleurstellend in verband met de betrekkelijk gunstige cijfers die voor Aruba gelden wat de *lues* betreft.

Mijnheer de Voorzitter, ik spreek de hoop uit, dat *art. 38 bis* zal blijken een goede medicijn te wezen ter bestrijding der venerische ziekten in dit gebiedsdeel.

Hierna werd het geheele ontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

Als punt 6 op de agenda kwam nu in behandeling de Ontwerp-verordening, vaststellende de regelen, volgens welke een vergunning voor de oprichting van een industrie voor de verwerking van producten van den haaienvangst kan worden verleend.

Dr. Henriquez deelde hier mede, dat het Bestuur nog onder de wijzigingen had opgenomen, dat de industrie in geen geval binnen het stadsdistrict mocht komen en ook het bewaren der producten buiten de stad zou geschieden.

Ook dit ontwerp werd met algemeene stemmen aangenomen.

Met enkele kleine wijzigingen voorgesteld door het Bestuur werd ook met algemeene stemmen aangenomen de Ontwerp-verordening, tot aanvulling en wijziging van de Quarantaine-verordening (P. B. 191/ No 42)

Hierna kwam als laatste punt in behandeling de Ontwerp-verordening, houdende nadere voorzieningen op het stuk van wapenen.

Bij de artikelsgewijze behandeling wilde de Hr. van der Linde Schotborgh bij Art. I een amendement indienen, van dezen inhoud, dat geschrapt zouden worden de landbouwwerktuigen als houweelen, zeisen, houwers, hak- en kapmessen, die in bedoeld artikel als wapens gequalificeerd worden.

De afgevaardigde van het Bestuur, de Procureur Generaal wees er echter op, dat in genoemd artikel uitdrukkelijk erbij vermeld staat, dat ze niet ten allen tijde verboden zijn, maar alleen in bepaalde omstandigheden en bij bepaalde wijze van dragen. Het Bestuur heeft deze landbouwwerktuigen opgenomen in het artikel voor de omstandigheden, die we hopen dat zich nooit zullen voordoen, dat deze landbouwwerktuigen als wapens kunnen gebruikt worden.

De Hr. Schotborgh wil echter zijn amendement terugnemen, wanneer bij de uitzonderingsbepalingen in art. 2 ook zullen opgenomen worden *de landbouwwerktuigen op oogenblikken, dat ze kennelijk als landbouwwerktuigen worden gebruikt.*

Na een korte schorsing der Vergadering deelt de afgevaardigde van het Bestuur mede, dat hij hiermede accoord gaat, waarna het ontwerp wordt aangenomen.

Hierna kwam de Hr. van de Linde Schotborg met een voorstel-ontwerp om de begrafenisverordening, die in 1932 in werking treed en waaromtrent de bekendmaking in de bladen is gepubliceerd, nog met 5 jaren uit te stellen. Gezien de sterke tegenstand waarmede inderdaad deze verordening in de Raad is aangenomen en de moeilijkheden die zich bij het in werking stellen voordoen wil Spr. dit voorstel doen, om dan in de komende vijf jaren door een commissie, bestaande uit den Directeur van O.G. en de administrateurs der verschillende kerkhoven een regeling te doen treffen.

De raad neemt aan dit voorstel in overweging te zullen nemen. Het voorstel zal dan aan Z.E. worden aangeboden.

Namens de commissie van verzoekschriften deelt de Hr. de Lannoy nog mede, dat bij deze commissie een verzoekschrift is ingekomen van den Heer Paez namens de Liga Excelsior, waarin gewezen wordt op de toenemende werkeloosheid en geklaagd over de achterstelling van Curaçaosche werklieden bij vreemdelingen. De commissie stelt voor dit verzoekschrift in handen te stellen van Z. E. den Gouverneur met het verzoek om inlichtingen te verschaffen omtrent de werkeloosheid en de middelen daartegen genomen.

BERICHTEN.

KERKBERICHTEN.

Tentoonstelling St. Antoniusgesticht Pietermaal.

Zaterdag 31 October, en Zondag en Maandag daarop heeft in het St. Antoniusgesticht der Zusters op Pietermaai de tentoonstelling plaats van de handwerken der leerlingsn. Daar het dit jaar het laatste schooljaar aldaar geweest is van de Zusters Franciscanessen van Roosendaal zullen de Zusters het nu wel bijzonder op prijs stellen, dat velen deze tentoonstelling komen bezoeken, ook als blijk van waardeering voor den arbeid der Zusters, die dit jaar de school zullen overdoen aan de Zusters van Schijndel.

Overbrenging van Mgr. Vuylsteke.

Donderdagmorgen had in alle stilte de overbrenging plaats van de overblijfselen van Mgr. M. G. Vuylsteke, van het oude priestergraf naar het nieuwe mausoleum.

De kist was nog geheel gaaf, zoodat op een baar de overbrenging kon plaats hebben. De Hoog Eerw. Pater Provicarius verrichtte de zegening van het nieuwe graf. Slechts eenige paters en de ambtenaar van O. G. was bij deze overbrenging tegenwoordig.

In de loop der dag werden ook de overblijfselen der overige priesters naar het nieuwe priestergraf overgebracht.

Christus koningfeest in de H. Familiekerk.

Onze Curacaosche R. K. Mannen hebben zondag op de schoonste wijze hulde gebracht aan den koning Christus.

De speciale Mannen mis in de H. Familiekerk was een indrukwekkend gezicht van wege het groote aantal mannen, waarvan het groote deel tot de H. Tafel genaderd nu is.

Ook s'avonds hebben zij in een overgroot aantal deel genomen aan het koningslof. Geheel nieuw, maar zeer in de smaak vallend was de kinderprocessie van meer dan honderd jongens en bruidjes alles in wit en rood ter huldiging van den Koning in de H. Eucharistie.

We hoorden van andere landen, speciaal van Nederland, hoe daar dit nieuwe feest, wordt aangegrepen om publieke eerherstel te brengen aan de beleedigingen die Christus koning worden aangedaan.

De laatste Zondag van October zal hopen wij in toekomst een dag van eerherstel worden van onze Curacaosche Katholieke Mannen, waartoe dit jaar met zooveel succes de parochie der H. Familie het initiatief genomen heeft.

Apostolaat der Zee.

De H. H. Missen voor de overleden zeelui, welke het apotolaat der zee laat doen, zullen zijn op 1 November in de Kathedraal en op 2 November in de kerken van Piertermaai en de H. Familiekerk San Mateo.

Vliegenier Schijns.

Vrijdagmorgen is deze vlieger weer naar Aruba vertrokken, waar hij den Zondag overblijft.

De Verrader van Curacao.

In het Octobernummer van *„Onze Vloot"* schrijft een oudonderofficier over het bekende houten schegbeeld, wat onder die naam een heele historie maakte bij onze Nederl. Marine. Interessante bijzonderheden vertelt hij erover. We zullen volgende week nader er op terugkomen.

El Imparcial.

Van den consul generaal van Guatemala, de Hr. Jos. M. L. Maduro, ontvingen wij het nummer van 15 September van genoemd dagblad.

Welk nummer bijzonder verzorgd was ter gelegenheid van den 110en gedenkdag der onafhankelijkheid en vele illustraties toonde van de werkzaamheden van het huidige Gouvernement.

Ook bevatte dit nummer treffende beschrijvingen en foto's van de orkaan van Belize.

Onze hartelijken dank.

Welkom.

Zondagmiddag keerde uit het vaderland terug, de Luitenant van het Curaçaosche vrijwilliger corps, de Hr. Insbrücker.

Met het S.S. Costa Rica keerde uit Venezuela terug de consul van Panama, de Hr. Alwin Delvalle met moeder en zuster.

Ernstige opstand in Suriname.

De Gouverneur van Suriname heeft aan de Minister van Koloniën geseind, dat er Woensdagmorgen na een vergadering der werkeloozen onder aanvoering van den uit Curaçao uitgewezen Doedel, deze in groote massa de stad zijn ingetrokken, de lantaarns hebben vernield en verschillende winkels hebben geplunderd, werkwilligen werden opgeruid om het werk neer te leggen; o.a. het personeel der Ned. Ind. Gas Mij. De opgeroepen Militairen hebben echter de orde hersteld en de gasvoorziening werd niet gestoord. In de nacht daarop werden echter verschillende pogingen tot brandstichting gepleegd, die mislukt zijn. Bruggen werden er afgebroken, winkels geplunderd; ook is er werkstaking uitgebroken bij de Centrale. Vier polities en eenige betoogers zijn gewond. De toestand zoo luide het telegram is onzeker.

Wie die Heer Doedel is kunnen onze lezers zien, in ons bericht *De zaak Doedel*, in dit blad.

Nader vernemen wij dat onder de betoogers een doode gevallen is.

Volgens de laatste berichten was de toestand rustig.

Het M.S. Columbia.

Bij het hoofdagentschap der K. N. S. M. is telegrafisch bericht ingekomen, dat genoemd schip Donderdagmorgen in Plymouth is aangekomen. De overtocht van Barbados naar genoemde haven duurde dus slechts 9 dagen en 8 uur. Een mooi record.

Het M.S. Columbia wordt Zondag in Amsterdam verwacht.

Van Index gesproken.

Er is hier op Curacao van zekere zijde ook wel eens gesputterd tegen de kerkelijke censuur, die aan katholieken bladen en boeken van een zeker gehalte verbiedt. Dat noemt men dan gezagsaanmatiging van het Clericalisme.

We lezen nu in de Hollandsche pers:

Minister Deckers heeft gemeend enkele bladen, die gevaar voor de krijgstucht opleveren, uit de kazernes te moeten weren.

Het socialistische *Volk* heeft nu de vrijheid genomen dezen tuchtmaatregel aldus te verduidelijken:

Het optreden van minister Deckers is echt katholiek. Zooals er een pauselijke Index van slechte boeken is, zoo is er nu een militaire index. Zooals in de inquisitietijd auto-da-fè's van verboden boeken gehouden werden en ze op den brandstapel vernietigd werden, zoo waakt onze burgerminister hier ook voor het (militarische) zieleheil zijner onderdanen.

In het vrije Nederland, gelijk dat heet.

In de Maasbode wordt het blad echter eventjes afgedroogd op de volgende wijze:

Wil „Het Volk" ons eens even me dedeelen:

1e. Of Duitsche sociaal-democraten misschien ook katholieke inquisiteurs zijn, omdat ze de noodverorde tegen de pers goedkeurden? („Het ningen Volk" Juli — Aug. '31).

2e. Of dezelfde partijgenooten ook inquisiteurs zijn als zij linker-vleugelaars, die door hun oppositie-bladen de partij-eenheid bedreigen, uit leidende posities zetten? („Het Volk" 26 Sept.).

3e. Of Macdonald ook een inquisiteur is als hij — om de orde in Engeland te bewaren — de communistische „Daily Worker" laat onderzoeken en een opruiende redacteur achter de tralies doet zetten? („Het Volk", 26 Sept.).

Of mag Minister Deckers de orde in het leger niet handhaven omdat hij Katholiek is?

Arbeidsbeurs.

Deze week zijn er ingeschreven 42 werkloozen.

Werk is verschaft aan 128.

Welkom.

Zaterdag a.s. wordt via Suriname hier verwacht de Hr. Ernesto Martijn, Consul van Haiti met echtgenoote.

Officieele Berichten.

Aan den Heer G. J. Ferguson, is op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid van den Raad van beroep voor de Grond- en Gebruikbelasting voor het tijdvak 1 Januari 1929 - 31 Dec. 1933 en in zijn plaats is benoemd de Heer W. S. Ph. de Jong voor het tijdvak eindigende 31 Dec. 1933.

De ingenieur bij de Openbare Werken J. H. B. M. Rademaker is tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van Directeur van Openbare Werken alhier.

Verwachte Schepen in de week van 1 — 7 November.

S.S.	aank.	van	vertr.	naar
„FALCON"	1	New-York	1	Maracaibo
„TRUJILLO"	1	Maracaibo-Aruba	1	La Guayra
„MIMI HORN"	1	Hamburg	1	Cartagena
„CUBA"	1	Cristobal	1	Le Havre
„TACHIRA"	1	Maracaibo	2	New-York.
„THERESE HORN"	1	Curaçao	2	Hamburg
„JASON"	1	Costa del Pacifco	2	Amsterdam
„COLOMBO"	2	Genua	2	Valparaiso
„TRUJILLO"	3	La Guaira	3	Aruba-Maracaibo
„MIDAS"	3	Curacao	3	San Domingo
„EL LIBERTADOR"	4	Maracaibo-Aruba	4	La Guara
„BACCHUS"	4	New-York	4	Aruba-Maracaibo
„MAGDALENA"	4	P. Limon	5	Hamburg
„EL LIBERTADOR	5	La Guaira	5	Maracaibo
„ATLANTIAN"	5	Liverpool	6	P. Limon
„HENRY HORN"	5	New-Orleans	6	Paramaribo
„MEDEA"	6	Aruba-Maracaibo	6	New-York
„AMOR"	6	Porto-Rico	6	Maracaibo
„CARACAS"	7	New-York	7	Maracaibo
„WALTRAUT HORN"	7	Curacao	7	Hamburg

UIT HET MOEDERLAND.

Communistische partij ontmaskerd.

Berichten uit Holland melden, dat de partij der fascisten zes koffers met bescheiden der Communisten zijn weten machtig te worden.

O.a. zou hieruit gebleken zijn, dat via een Duitsche agent, van Moskou uit de Communistische partij in Holland bestuurd wordt Door Rusland wordt jaarlijks voor *de Tribnne* 100.000 gld. betaald. Natuurlijk zijn daar de noodige voorwaarden aan verbonden, als ondermijnen van het gezag het militairisme enz.

BUITENLAND.

Al Capone veroordeeld.

De beruchte koning der misdadigers in Chicago, de millionair Al Capone is tot 11 jaar gevangenistraf veroordeeld, alsmede tot het betalen van 50.000 dollar en de kosten van het proces.

De toestand in Spanje.

Deze week duurde de spoorwegstaking in Andaluzie nog voort.

Financieel ook schijnen de zegeningen der revolutie niet zoo schitterend te zijn. De peseta is gedaald tot 22.40 en men verwacht nog grootere daiing van wege de mededeeling, dat het deficit der begrooting 600 millioen bedraagt.

Door het Generaal kapittel der Carmelieten vertegenwoordigend 25 naties, is een protest gestuurd aan President Azana, wegens de vernietiging en berooving der kloosters.

Opstand op Cyprus.

Op het eiland Cyprus in de midlandsche zee is een opstand uitgebroken tegen het Engelsche gezag en ten gunste van Griekenland. Door de oproerlingen is o.a. het Gouvernementshuis verbrand.

Engeland heeft aanstonds 4 oorlogschepen gezonden, benevens soldaten en 7 vliegtuigen uit Egypte.

Er is 1 doode gevallen en 11 gewonden, verschillende arestaties hebben plaats gehad, o.a. van den Griekensch schismatieken bischop Kitium, die de hoofdaanvoerder schijnt te zijn van de beweging.

De toestand in het verre Oosten.

Ondanks het besluit der Volkerenbond dat Japan zich uit Mansjoerije moet terugtrekken, is de Japansche regeering dit geenzins van plan. Japan zegt, dat genoemd besluit niet met algeneeme stemmen genomen is en zal er zich daarom niet aanhouden.

Uit de Vaticaanstad.

Op 24 October opende de Paus de fototelegrafische dienst van het Vaticaan, met een uitzending van de foto der inauguratie.

Op het feest van Christus Koning heeft Z. H. voor een 30.000 menschen in de Sint Pieter een H. Mis opgedragen, waarna de Paus verschillende gebeden uitsprak voor de wereldvrede en het herstel van het godsdienstig leven in Spanje.

De besprekingen tusschen Laval en Hoover.

De Fransche minister Laval is weer van zijn reis naar de Ver. Staten, teruggekeerd en in een comuniqué is gepubliceerd, wat hij met Hoover besproken heeft tot herstel der wereldcrisis.

Vooral het onderling vertrouwen moet hersteld worden, wat zal kunnen geschieden door een vereenigde actie van de Fransche en Noord-Amerikaansche banken.

Op de eerstvolgende conferentie zullen dan in behandeling moeten komen, de vermindering der bewapening; de vaststelling der schulden van de Staten onderling en hun verschillende financieele problemen.

Ook de stabiliteit van de muntwaarde is een wezenlijke factor voor het herstel van het economisch leven.

De nieuwo verkiezingen in Engeland.

Te dezer dagen gehouden verkiezingen hebben een groote overwinning gebracht aan de regeering.

De conservatieven kregen 464 zetels, de simonisten 32, de national labours 14 en de nationaal liberalen 32, ofwel 542 zetels ten gunste van de regeering.

De labours verkregen er 50: de partij van Lloyd George 4 en de Schotsch nationalisten een.

Alle 25 communistische candidaten werden niet gekozen.

De regeering heeft een meerderheid van 487 zetels.

Gouverneur Barge's Bad.

Hierbij brengen wij ter algemeene kennis dat deze badinrichting en de daartoe behoorende cantine tot nader bericht voor het publiek gesloten zullen worden.

De Directeur,
C. N. WINKEL.

De zaak Doedel.

Indertijd is door Socialistische zijde in de Kamer aan de minister inlichtingen gevraagd, over de hier uitgewezen Surinamer Doedel, die een adres gestuurd had aan den minister met eisch om schade vergoeding.

De minister van Koloniën heeft inlichtingen verstrekt en deelt daarbij mede, dat adressant als belastingambtenaar zeer lui en eigenwijs was waardoor vaak dienststoornissen voorkwamen. Hoewel hij herhaaldelijk op zijn fouten was gewezen, beterde hij zich niet, hetgeen den inspecteur der belastigen er toe leidde den gouverneur mede te deelen geen prijs te stellen op zijn in dienst blijven.

Op grond hiervan en voorts van een gepleegd verzet tegen de politie en van een in een Nieuwjaarscourant van zijn hand verschenen artikel, gericht tegen het bestuur van Suriname, heeft de Gouverneur hem vervolgens eervol uit den Curaçaoschen dienst ontslagen.

Ondertusschen bleek, dat adressant een zeer ongunstige invloed uitoefende op andere te Willemstad vertoevende Surinamers door het zaaien van ontevredenheid en het opzetten tegen het wettig gezag.

De commandant van de militaire politietroepen gaf op grond hiervan den procureur - generaal bij het Hof van Justitie in overweging adresant uit te zetten.

De procureur - generaal gaf deze daarop eerst nog gelegenheid om Curaçao vrijwillig verlaten. Toen hij ook aan een tweede belofte om Curaçao te verlaten geen gevolg gaf, werd hij op 12 April j. l. uitgezet. De door hem tegen het bevelschrift tot uitzetting ingediende reclame is door den Gouverneur afgewezen.

Waar hij het gebeurde uitsluitend aan zich zelf te wijten heeft, bestaan er geen termen om hem een schadeloosstelling toe te kennen, afgezien nog van het feit, dat het zeer twijfelachtig mag worden geacht, dat adressant door zijn uitzetting een schade van f 5000 als door hem gevraagd, zou hebben geleden.

Kan dat!

In Publicatieblad 45 is verschenen het Kon. besluit van 16 April 1931 tot vaststelling van een *Curaçaosch Wetboek van burgelijke rechtsvordering*. Zooals men weet, eischt het Regeeringsreglement, dat de wetboeken ginds „voor zooveel mogelijk" overeenkomstig met de Nederlandsche moeten zijn. Die eisch is geenszins uit het oog verloren. Getroffen heeft het ons daarbij, dat de redactie der artikelen zooveel beter is dan die van het Nederlandsche gelijknamige wetboek.

Doorbladerende zijn twee vragen bij ons opgekomen:

Als art. 150 Rr. zegt, dat de voorzitter en leden van het hof van justitie voor het leven door dc Kroon worden benoemd, mag dan art. 41 van het nieuwe wetboek bepalen, dat, wanneer door wraking of verschooning van rechters „of tengevolge van andere oorzaken" de leden van het hof niet in genoegzamen getale zijn om van een geschil kennis te nemen, de gouverneur op verzoek van de meest gereede partij het vereischte aantal buitengewone leden zal benoemen?

En als art. 160 Rr. bepaalt, dat de rechterlijke macht alleen wordt uitgeoefend door de rechters, welke door algemeene verordening zijn aangewezen, mag dan art. 43 van „Rechtsvordering" bepalen, dat wanneer door dezelfde oorzaken, wraking enz. er geen kantonrechter is, de gouverneur of de gezaghebber „iemand tot beslissing van geding" zal aanwijzen?

Wij bedoelen alleen maar te vragen.

Aldus het Kol. Weekblad.

In dank ontvangen.

Ingenieursbelangen.

Het Octobernummer van Ingenieursbelangen bevat om te beginnen een artikel over het gevaar dat onze open grenzen bedreigt (door een blijkbaar te onzent veranderde mentaliteit, die om bescherming begingt te roepen) gevolgd door een statistisch opstel over de wijze waarop de in Delft afgestudeerde Ingenieurs van hun studie meer ofminder profiteeren. Dan komt een beschouwing over de economische voorlichtingdienst; verder nog een paar opmerkingen over de verhooging der inkomende rechten.

Van het Sociaal Economisch congres, gehouden te Amsterdam, wordt dan een résumé gegeven. In dezelfde rubriek volgen nog een paar mededeelingen van het Instituut voor Efficiency.

Enkele korte artikelen over diverse onderwerpen uit Handel Industrie en Indië en een artikel over het nijverheidsonderwijs vullen verder dit nummer.

Stenographie „Groote"

Nederlandsche R. K. Bond van „Groote" Schrijvers.

EXAMEN: *Kantoorstenograaf* (130 lettergrepen) op 24 October.

GESLAAGD: A. Capello, J. Goeloe, Ed. Henriquez, A. v. Heeswijk, P. v. Koetsveld, A. Lasten, Fr. de Lannoy, J. v. Oostveen, M. Pontilius, Od. Willems, allen van 't St. Thomas-college.

Afgewezen 4 Candidaten.

Verloofd

Cornelis van Woudenberg

EN

Irma van der Weide.

Curaçao 27 Oct.

Eenige en algemeene kennisgeving

Frater Ladislaus. ✠

Op 8 October is te Tilburg overleden de Eerw. Frater Ladislaus in de ouderdom van 71 jaren. 43 jaren daarvan heeft hij gewerkt in de Missie van Curaçao.

Hij werkte op het St. Thomascollege, op Aruba, Bonaire en in het Weeshuis van Santa Rosa.

Hij was de architect van de kerk van de Noord op Aruba.

Velen hier heeft fr. Ladislaus aldus aan zich verplicht, die hem, hopen we thans in hunne gebeden niet zullen vergeten.

Frater Ladislaus was in April van dit jaar naar Holland vertrokken, waar hij niet lang van zijn welverdiende rust heeft genoten.

R. I. P.

Venezolaansch Vice Consulaat op Bonaire.

Bij Kon. besl. is de heer A Dominguez erkend en toegelaten als Viceconsul van Venezuela op Bonaire,

De bovenwindsche eilanden.

Meer als curiosum dan wel als een zakelijke raad geven we hieronder wat het Kol. Weekblad onder deze titel schrijft:

Zij mogen altijd stiefkinderen geweest zijn, toch hebben wij den indruk, dat de Hollandschheid dezer eilanden vroeger beter was. Zeker moet het met de taal beter geweest zijn, getuige dat de officieele verangliseering eerst van de vorige eenw dagteekent. Evenwel moet niet vergeten worden, dat deze groep in een omgeving ligt, die de menschen haast dwingt, zich anders te oriënteeren. Opmerkelijk is het intusschen, dat het Nederlandsch gedeelte van St. Maarten zich op het Engelsch heeft gesteld en het Fransche Fransch is gebleven, De pénétration pacifique van de maire van Marigot zal hierin wel geen verandering brengen, en annexatieplannen zal Frankrijk wel niet koesteren.

Is het gewenscht, of liever, is het juist gezien, deze eilanden ook economisch afhankelijk te maken van Curaçao? Beter dan een afzonderlijke verbinding, als men nu — tweemaal 's maands — met de Midas schijnt te willen, van het hoofdeiland met de drie bovenwindsche eilanden komt ons aanvankelijk voor een aandoen dezer eilanden door de K. N. S. M. althans komende van New-York. Dan behoeft men daar ten minste niet uit Curaçao te verkrijgen, wat dit eiland zelf uit N. Amerika betrekt. Saba en St. Eustatius krijgen toch al veel over St. Thomas.

De West-Indische Gids.

De October aflevering van dit tijdschrift opent C. K. Kesler met een artikel over *Twee populaire vruchten van Curaçao, oranje appelen en pinda's*, verder vervolgt Prof. Dr. L. Knappert zijn *Geschiedenis van de Nederlandsche Bovenwindsche eilanden* voor het overige bevat het tijdschrift.

Banden tusschen Zuid-Afrika en Suriname in vroeger eeuwen door Fred. Oudschans Deutz.

De Linschoten vereeniging door Joh. F. Snelleman. Ananas cultuur in Suriname door P. Bosch Reitz. Bibliographie.

De Nieuwe Stadschouwburg.

We hebben deze week eens een bezoek gebracht aan het nieuwe theater onder deskundige leiding van de voorzitter der Theatercommissie de Hr. H. Cohen Henriquez.

Toen deze als zoodanig indertijd in het bestuur gekozen was, had hij zijn condities gesteld, dat het theater binnen vier jaren er staan moest.

En het staat er nu en mag gezien worden. Het is een gebouw waardig ieder gezelschap dat Curaçao aandoet.

De entree is ruim, en de als amphiteater gebouwde zaal, maakt een keurigen grootschen indruk, vooral wanneer de honderde lichten ontstoken zijn.

Deze zijn aangebracht rond twee groote kronen aan het plafond, en onder langs het geheele balcon.

De ruim 600 zitplaatsen zijn gemakkelijk en royaal. De plaats van het orkest ruim voldoende en het tooneel laat heel weinig te wenschen over.

Een rijk beschilderd brandvrij scherm sluit dit af voor het publiek, terwijl 2 schuifgordijnen tusschen de verschillende opvoeringen gebruikt worden.

De verandering van de tooneelen kan door een kinderhand geschieden, daar de meest moderne constructie hiervoor is aangebracht.

En alle schermen en couiissen zijn geheel brandvrij. Reeds 25 zijn er aangebracht, en voorloopig althans voldoende.

Ook de kleedkamers zijn ruim en geriefelijk; evenzoo de plaats achter het tooneel, en deze kan zoo blijven, daar onder het tooneel ruimte in overvloed is voor de berging der requisieten.

Op het tooneel is ook nog aangebracht een hulpinstallatie voor electrisch licht, zoodat bij netstoornis de zaal niet in het donker gehuld wordt en er paniekstemming ontstaan kan.

Toen wij een kijkje namen, was men druk bezig aan het repeteeren voor de openingsavond.' En zoover we zagen heeft de Hr. Dodo Boskaljon, die de spelers en speelsters heeft opgeleid alle eer van zijn werk.

Zooals we de vorige week reeds schreven beloofd deze opvoering een schitterende avond te worden in een schitterende schouwburg.

De generale repetitie zal zijn a. s. Donderdag, terwijl het Zaterdagavond de gala-avond is.

Curaçaosche Voetbalbond.

OFFICIEEL.

Competitiestand Eerste Klasse per 25—10 1931.

	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Goals v. t.	Pt.	Gem.
Volharding	6	4	2	0	16-6	10	1.67
Jong Holland	7	4	3	0	12-3	11	1.57
Transvaal	5	2	3	0	8-5	7	1.40
Trappers	5	3	0	2	10-6	6	1.20
Asiento	7	3	1	3	21-9	7	1.00
M. V. V.	6	1	0	5	9-19	4	0.67
Trekvogels	6	1	0	5	6-16	2	0.33
Goahead	6	0	1	5	2-20	1	0.17

Nog te spelen wedstrijden.

Volharding — Trappers.
Goahead — Trappers.
Transvaal — Trekvogels.
Transvaal — M. V. V.

De eerste dagen van den Wereldoorlog op Curaçao.

Het Octobernummer van onzen Vloot geeft onder den titel.

Het verblijf van Hr. Ms. Jacob van Heemskerck en Hr. Ms. Kortenaer in West-Indië" een zeer aardig verhaal met heel veel tot nu toe onbekende bijzonderheden over de eerste dagen van den oorlog 1914—1918.

Het verhaal is geschreven door een oud-onderofficier en luidt als volgt.

In den namiddag van 30 Juli 1914 was Hr. Ms. Heemskerck te Havanna aangekomen en meerde op een boei in de haven.

Den daarop volgende dag ontving de Commandant een telegram uit Holland. meldende, dat de Heemskerck en Kortenaer zich onverwijld naar Curaçao moesten begeven, daar oorlogsgevaar dreigde. Dit telegram bracht behalve groote beroering in de gemoederen, eene geheele verandering teweeg in het oorspronkelijke reisplan. De Heemskerck was n. l. bestemd om de Kortenaer, tijdelijk te Tampico (Mexico) te vervangen. Men wachtte op de komst van de Kortenaer, en nu in plaats van naar Tampico, werden wij naar Curaçao gezonden.

Nadat 2 Augustus de Kortenaer reeds vroegtijdig op de haven was gekomen, werd door dezen bodem zoo spoedig mogelijk, de kolen- en watervoorraad aangevuld en vertrok Heemskerck en Kortenaer in divisie verband in den namiddag van den 2en Augustus en arriveerden den 8en Augustus reeds vroegtijdig te Curaçao (Willemstad), waar aan de Julianawerf werd gemeerd.

Iedereen aan boord was nieuwsgierig naar berichten, want het was aan boord reeds bekend geworden onder de équipage, dat de Europeesche oorlog was uitgebroken. De Fransche Kabel-Maatschappij, die Curaçao van het telegrafisch nieuws voorzag, verspreidde direct het bericht, dat uit Amsterdam afkomstig heette, en woordelijk luidde: „De Duitsche troepen zijn de Nederlandsche grens in Limburg overgetrokken; de Nederlandsche troepen moesten na een krachtige verdediging voor de overmacht terugtrekken en het eerste Nederlandsche bloed is vergoten."

Telegrafisch verzoek aan de regeering om inlichtingen werd voorloopig niet beantwoord, iets wat toen een heel gewoon geval was bij de telegrafische gemeenschap over den Franschen kabel.

Zooals men allicht kan indenken, waren deze berichten dan ook allesbehalve gerustsstellend. Direct werd begonnen de beide schepen gevechtsklaar te maken. Alles wat eenigszins aanboord gemist kon worden, zooals overtollig houtwerk, sloepen, tenten, sloepsdavits enz. werd naar den wal gebracht en op de werf van Maduro (een Curaçaosch ingezetene) opgeborgen.

In overleg met de Gouverneur werd een kunstwachtdienst ingesteld, waarvoor een gedeelte van de seinbrigade van beide schepen werd benut.

Nu konden de schepen, wanneer zij zich in het Schottegat (een groote binnenhaven door heuvelterein ingesloten) bevonden, toch steeds berichten ontvangen van hetgeen in den omtrek op zee voorviel."

„t Was 12 Augustus ongeveer half zes 's morgens. De équipage was beneden voor het ochtendschaften. De schipper van de Heemskerck zat een luchtje te scheppen aan dek, op de gereedschapkist van den timmerman. Toen hij zijn pijp opgestoken had, werd zijne aandacht getrokken door het aanhoudend doen van het attentieseín van een van de kustwachtposten. (De kustwachten waren uitsluitend aangewezen op het optisch seinen). Nieuwsgierig wat deze post wel te melden zou hebben, las de schipper de verschillende letterteekens af en tot zijn klimmende verbazing spelde hij: „Vreemd oorlogschip op de reede" en toen blijkbaar door den seiner van de wacht op de commandobrug van de Heemskerck herhaling gevraagd was: Duitsch oorlogschip op de reede".

Bliksemsnel ging het door het hoofd van den schipper; dat wordt vechten, die „Duitscher moet zeker kolen hebben en weet niet, dat wij hier liggen, dus dat wordt aanpakken. Hij sprong op en ging naar den eersten officier, die juist aan dek was gekomen en het rapport van den adelborst van de wacht in ontvangst had genomen.

De schipper, in de veronderstelling, dat de adelborst het zoo juist geseinde bericht aan den eersten officier gerapporteerd had, en deze dus ook de situatie begrepen had, vroeg den eersten officier: „Mijnheer, wil ik voorloopig stoom op het spil vragen?" Het schip lag gemeerd aan de Julianawerf, maar had het anker in den grond om zich vrij van den steiger te kunnen houden. De schipper dacht aan een schip, dat gevechtsklaar is, dat dus vrij is om te manoeuvreeren, vandaar zijn vraag. De eerste officier keek den schipper evenwel zoodanig aan, of hij twijfelde aan het verstand van hem en herhaalde nog eens; „Stoom op 't spil ?" en tikte toen aan zijn voorhoofd. De schipper, inwendig woedend, salueerde en ging weg. In dien tijd was het schaften afgeloopen en werd baksgewijs (appel) gehouden. De adelborst van de wacht kwam wederom bij den eersten officier en bracht het geseinde bericht, waarop de eerste officier alarm liet blazen. „Dek ruim maken" was de order, ontmeeren, enz. enz. In het voorbijgaan naar het voorschip om daar zijne orders te geven, zag de schipper den timmerman de zware gereedschapkist naar den valreep sleepen. „Wat moet dat, baas?", vroeg hij den timmerman. „Ja schipper, de eerste officier heeft gezegd overboord met de losse rommel". „Maar die kist niet, naar beneden met je kist, denk erom, wat ik je zeg, hé" en weg was de schipper weer om het ontmeeren te regelen en het anker te hieuwen. De timmerman, die den schipper maar al te goed kende, sjouwde, geholpen door zij assistent, de kist maar naar beneden. De trossen werden ingehaald en opgeruimd, met behulp van de bemanning van het lichte geschut.

Er behoorden tot het état-major van de Heemskerck een achttal adelborsten van het oudste studiejaar, die met de eerstvolgende promotie officier zouden worden, voorloopig waren zij echter dienstdoende officieren.

Tusschen al de drukte en beslommeringen door, kwam een van deze dienstdoende adelborsten naar den schipper en zeide: „Schipper ik heb de brandweer beneden klaar laten leggen en ik heb al de blinden voor de patrijspoorten laten doen, wat moet ik nu nog doen?" En de schipper gaf kort ten antwoord: „Nu moet je je mond nog houden, jonker."

De stukken waren geladen, de torens werden gedraaid en op den ingang van den haven gericht. Ook de torpedo's waren tot lanceeren gereed. Er was een oogenblik van spanning aangebroken. In elk geval de Heemskerck was er klaar voor.

Ook op de Kortenaer was alles in actie. Op het sein van de Heemskerck was daar ook ontmeerd en de alarmstelling aangenomen, zoodat vrij gerust de verdere afwikkeling kon worden afgewacht.

Ondertusschen was de Commandant van de Heemskerck met de sloepboot naar het Paleis van den Gouverneur gestoomd, om met dezen overleg te plegen.

Daar werd besloten, omdat het Duitsche oorlogschip een loods vroeg, het naar binnen te laten komen, den Commandant bekend te maken met de order, dat, mocht bevestiging van het bericht binnenkomen, dat Nederland in oorlog gewikkeld was met Duitschland, zijn schip als oorlogsvijand moest worden beschouwd, en dat de Nederlandsche oorlogsschepen dienovereenkomstig zouden moeten handelen. Nauwelijks was de Commandant van de Heemskerck aan boord terug, of daar verscheen aan den ingang van de haven de Duitsche kruiser Karlsruhe, die het Schottegat instoomde en meerde aan de Julianawerf, op de plaats, waar de Heemskerck gelegen had.

Links en rechts van de Karlsruhe kwamen de Heemskerck en Kortenaer ten anker en gingen beide Commandanten naar de Karlsruhe om de order mede te deelen, welke door den Gouverneur in overleg met den Commandant van de Heemskerck genomen was. De Commandant van de Karlsruhe, fregatten-kapitän Köhler, ontving hen bij den valreep, doch zoodra hij den Commandant van de Kortenaer gewaar werd, liep hij hem met uitgebreide armen tegemoet: „Ah mein lieber Freund v. d. W." riep hij, wat ben ik blij U hier te zien, laat ons naar de kajuit gaan." Daar aangekomen, wilde de Commandant van de Heemskerck de besprekingen openen, doch Herr Köhler wilde daar niets van hooren, alvorens een glas gedronken was op het weerzien van zijn „lieben Freund". Hij liet den hofmeester „Sekt" brengen, en nadat de glazen geledigd waren, werden de besprekingen gehouden.

De Commandant van de Karlsruhe zeide, dat hij het geval volkomen begreep; dat hij er echter niet aan dacht zich te binden wat betreft zijne handelingen voor het bedoelde geval van oorlog, maar dat hij zeker wist, dat Nederland en Duitschland niet in oorlog waren. Want dat hij, vóór naar West-Indië te worden gezonden, 4 jaren had gediend bij den Generalen Staf in Berlijn, en dat de oorlog verliep in West-Europa volgens de plannen van dien Staf, waarbij uitdrukkelijk bepaald was, dat Duitschland de onzijdigheid van Nederland zou eerbiedigen.

Nu dit zoo ver geregeld was, vertrokken de beide Commandanten en gingen terug naar hunne bodems. Onderweg vertelde de Commandant van de Kortenaer, dat hij op Tampico kennis gemaakt had met den Commandant van de Karlsruhe. Deze was destijds Commandant van de Dresden en hij (de Commandant van de Kortenaer) had heel prettig samengewerkt met den Duitschen Over ste gedurende den opstand in Mexico.

Aan boord teruggekomen, achtte de Commandant van de Heemskerck, tevens Eskader-Commandant, de alarmstelling niet meer noodig en daar de Karlsruhe in een officieel neutrale haven was, werden aan dat schip steenkolen verstrekt, zooveel dat daarmede de naastbijzijnde Duitsche haven kon worden bereikt, geheel volgens de toenmalige internationale wetten. En het schip mocht dus ook 24 uren in de haven vertoeven, doch blijkbaar wilde de Commandant zoo gauw mogelijk weer naar zee.

Ten 7 uur dertig 's middags was de Karlsruhe gereed, had gedurende de 12 uur van haar verblijf op Curaçao ongeveer 1200 ton kolen geladen, en waar dit met de hand de was geschied, zeker een record geslagen, n.l. gemiddeld 100 ton per uur. Ten 7 uur 45 stoomde de Karlsruhe de haven van Curaçao uit en niemand van de opvarenden der beide Nederlandsche oorlogsbodems heeft het schip weer teruggezien, daar het eenigen tijd later door een ontploffing is vergaan.

Den volgende dag werd de schipper geroepen om te vertellen, hoe het mogelijk was geweest, dat hij vóór dat de eerste officier het wist, de komst van het Duitsche oorlogsschip had geweten. Toen dan ook de eenvoudige verklaring volgde, van het aflezen van het optische sein, werd er genoegen mede genomen en eindigden voor het Nederlandsche eskader in de wateren van Curaçao de oorlogsmanoeuvres.

Tot zoover het verhaal in *„Onze Vloot"*

We hebben er de Amigoe van die dagen nog eens op nageslagen die nog enkele andere andere bijzonderheden heeft.

Onder de titel *De eerste schrik* schrijft het blad van 14 Aug.

Woensdagmorgen was er aan beide zijden der haven heel wat volk op de been. Er lagen twee Duitsche schepen buitengaats en een ervan was een heel groot oorlogschip. De loods en de stoomsloep van ons oorlogschip gingen naar buiten en na wat over en weer gepraat, waarvan we hier aan wal niets verstonden, kwam de kolos binnen. Er werd niet gesalueerd. Zeker om de bevolking niet noodeloos aan het schrikken te brengen bij het dreunen der kanonnen.

Het oorlogschip bleek te zijn de Duitsche kruiser Karlsruhe 139 M. lang, 13,7 M. diep, met een diepgang van 5,2 M. Het was bewapend met 12 kanonnen van 10,12, 2 mitrailleuses en 2 torpedolanceerbuizen. Het pantser is 101 m.M. dik. Het schip werd in 1912 in de vaart gebracht.

Erg vriendelijk zal de Duitscher de houding onzer bevolking niet gevonden hebben, maar we wisten in het begin ook niet, wat we aan hem hadden. Onze telegrafische berichten zijn altijd een paar dagen oud en in den tusschentijd kan er heel wat gebeuren.

Onder het hoofd *Schrik op Schrik* vervolgt dan het blad: De Duitscher was omstreeks 7 uur binnengeloopen en een paar uur later werd overal verteld, dat 5 Franschen hem op de hielen zaten. De rest van het verhaal moet men ons schenken.

Tegen 11 uur kwam de lang verwachte Peruaansche torpedovernieler *Teniente Rodriguez* in het gezicht onzer haven.

Of de drie staande banen van zijn vlag rood, wit, rood, aanleiding hadden gegeven voor de bevlieging der Franschen, weten we niet. Maar ook deze eerste intrede van een verren vriend ging met stille trom. Wel waren de snelvuurkanonnen ter salueering gereed gemaakt op het fort, maar werden na onderling goedvinden weer dichtgedekt.

Verder lezen we nog over het vertrek der Karlsruhe.

Het was bepaald een treurig gezicht, Woensdagavond, toen het groote Duitsche oorlogschip; na 12 uur in onze haven verbleven te zijn met uitgedoofde lichten weer zee koos. Dat moet toch een erg *unheimisch* gevoel zijn, zoo zonder licht het donkere onbestemde in te varen, niet wetend, wat u binnen weinige uren te wachten staat.

Op 28 Augustus lezen we nog van geruchten, dat het Fransche oorlogschip *Conde* die eenige dagen tevoren op de reede van Curaçao gelegen had, de *Karlsruhe* in de grond zou hebben geboord. Dit naar aanleiding van zwaar schieten wat men gehoord had.

De Commandanten der Kortenaer en Heemskerck waren Kolonel van der Wal en Kapitein ter zee Coenen.

Bruiloften.

Voor wie van feesten houdt, hier een aardig lesje. De Engelschen vinden 't veel te sober om er een koperen, zilveren en gouden bruiloft op te houden. Zij zijn van meening, dat je nooit te veel gelegenheid kunt maken voor vroolijkheid en jool, en hebben thans voor gelukkige echtelieden uitgevonden:

Een jaar getrouwd; de katoenen bruiloft.

Drie jaar getrouwd; de lederen bruiloft.

Vijf jaar getrouwd; de houten bruiloft.

Tien jaar getrouwd; de zijden bruiloft.

Vijftien jaar getrouwd; de kristallen bruiloft.

Twintig jaar getrouwd; de blauwe porseleinen bruiloft.

Vijf en twintig jaar getrouwd: de zilveren bruiloft.

Dertig jaar getrouwd: de paarlen bruiloft.

Veertig jaar getrouwd: de robijnen bruiloft.

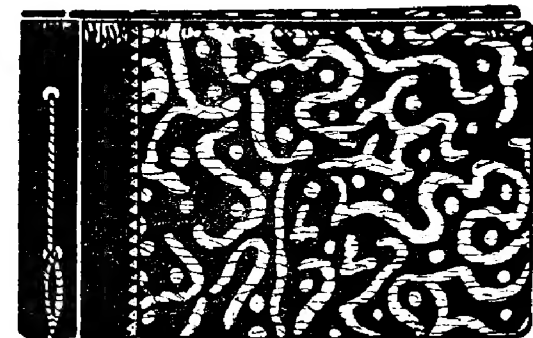
Vijftig jaar getrouwd: de gouden bruiloft.

Zestig jaar getrouwd: de platina bruiloft.

Zeventig jaar getrouwd: de diamanten bruiloft.

Vijf en zeventig jaar getrouwd: de radium bruiloft.

Als het huwelijk nog langer duurt, moeten er bovenaardsche substanties bij te pas komen!

Bekendmaking.

De openbare verkooping van juweelen en gouden en zilveren voorwerpen, van en met **1 Januari 1930** *tot en met* **30 Juli 1930** *ter De Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend onder* **No. U 6907** *tot en met* **No. W 4400** *zal aanvangen op* **Donderdag** *den* **5 November a.s.**, *des voormiddags te* **negen uur**, *in het lokaal der vennootschap en zal worden voortgezet op de volgende* **Donderdagen.**

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop van hunne panden te voorkomen door **zoo spoedig mogelijk** *de verschuldigde interesten te komen aanzuiveren.*

Willemstad, 31 den October 1931

De Voorzitter,

5 *P. L. Gorsira.*

PUBLIEKE VERKOOPING.

Op Zaterdag, den 28sten November a.s. des voormiddags te 10 uur, zal in het openbaar volgens plaatselijk gebruik ten overstaan en ten kantore van den notaris Eduard Salomon Lansberg, in de Willemstad, Wilhelminaplein alhier, worden verkocht en aan den meestbiedende toegewezen:

De plantage genaamd „Choloma", gelegen in het tweede district van het eiland, vroeger een deel van de plantage „Groot Sint Joris", groot bij benadering ruim 100 Hectaren, met de daarop staande gebouwen, namelijk: Heerenhuis, Assistent-woning, Opzichter-woning, Garage, Veerenhuis, Broedhuis, honderden Vrucht- en Palmboomen, 10 Putten en 12 Molens, met of zonder de zich daarop bevindende inventaria bestaande uit: 13 struisvogels, ongeveer zestig schapen en geiten, voorraden van opgewerkte veeren, manufacturen, prentbriefkaarten, gereedschappen, broedmachines, enz.

De plantage en inventaris zijn dagelijks te bezichtigen, terwijl zoowel plantage als inventaris inmiddels uit de hand te koop zijn.

Voor nadere inlichtingen vervoege men zich tot den Heer J. M. L. Maduro, de Ruyterplein No. 1.

Veilconditiën en bewijzen van eigendom zullen 8 dagen vóór den verkoopdag ten kantore van genoemden notaris ter inzage van de belanghebbenden liggen.

Curaçao, den 20sten October 1931.

2—4

Bijblad voor
31 October 1931.

Herinneringen aan Mgr. Nolens.

Het bekende „interview" van Hans.

In zijn jongste Parlementsfilm in „de Vrijheid" haalt de heer D. Hans de volgende herinneringen op aan mgr. Nolens.

„Verscheidene jaren geleden (November 1921) heb ik een film aan hem (Mgr. Nolens) gewijd: het was één der eerste die ik in dit blad publiceerde. „Deze Film" — zoo schreef ik aan het slot — „bedoel ik als een bloem, die ik neerleg op het vermaarde verre bankje, heelemaal achter-rechts, waar hij altijd zit of hij er niet bijhoort, en of het hem ganschelijk niet interesseert". Den volgenden dag zond Nolens mij zijn portret, met aan de achterzijde dit: „Met beleefden dank voor het als bloem bedoelde Filmpje, gevonden op het verre bankje, dat nu wel eenige weken leeg zal blijven".

De laatste woorden hadden betrekking op zijn aanstaand vertrek naar Genève. Een paar jaar later, toen Anton van Wely zijn bekende schilderij van den staatsman had vervaardigd, waarop men hem ziet in het volle' kleurrijke, deftige gewaad van pauselijk hoogwaardigheidsbekleeder, stuurde hij mij ook daar een reproductie van: ik heb haar laten inlijsten, zij hangt in mijn werkkamer en al werpt menig bezoeker wel eens een ietwatverwonderden vragenden blik naar dat mooie beeld — die priester-staatsman, in de kamer van den liberalen journalist? — het is voor mij een kostelijk bezit. Vlak ernaast hangt de beeltenis van Goeman Borgesius, welke ik indertijd van diens familie mocht ontvangen; ziet ge nu dat ik, later, kostbare herinneringen zal hebben aan dezen tijd van mijn leven?

Tweemaal heb ik geprobeerd Nolens te interviewen. Tweemaal vruchteloos. Den eersten keer ontving ik, wekenlang geen antwoord. Doch eindelijk wenkte hij mij in de Kamer om even „naar binnen" te komen: „U zult wel denken, het was onbeleefd om u niet te antwoorden. Maar ik kon niet antwoorden. Een interview kon ik u niet toestaan, maar als ik dat direct gezegd had, zouden daar ook al weer gevolgtrekkingen uit gemaakt zijn, en dat wilde ik niet. Nu is de crisis voorbij en nu kan ik het u wel zeggen". Dit was de hypervoorzichtige Nolens, de diplomaat. Den tweeden keer ontving ik een briefje waarin hij mij zeide onmogelijk een interview te kunnen toestaan, „en vooral niet in deze omstandigheden." Juist als het aardig zou zijn, moest Nolens van iets dergelijks niets hebben en hij wees ieder onverbiddelijk af. Ja — aan interviewen had hij een heele collectie broertjes dood.

— Drie jaar geleden, in December 1928, ontving ik een uitnoodiging van Nolens om bij hem te komen eten. Dankbaar nam ik het aan. Hij riep mij toen nog even in de Kamer: „Denk u er aan, niet te officiëel hoor, gewoon colbertje dat is voldoende." We waren aan dien maaltijd met z'n vieren: Monseigneur, oud-minister Aalberse, de heer Roodhuyzen en ik. De drie gasten hadden elk een jubileum herdacht: mr. Aalberse, was, meen ik, een kwart eeuw Kamerlid geweest; de heer Roodhuyzen was 70 jaar geweest, of zou het spoedig worden, en ik had juist mijn zilveren feest als journalist achter den rug. En: vandaar de uitnoodiging. Want tijdens den maaltijd zei Monseigneur: „Ik houd er heelemaal niet van, om in feestcommissies te gaan zitten, maar ik heb de heeren op deze wijze een bewijs van vriendschap willen geven." Het trof mij diep.

Toen echter, heb ik Nolens wel in een zeer eigenaardige gedaante gezien. De staatsman, de priester, als — ja, met permissie — als huisvader. Want gedurende den ganschen maaltijd bediende hij zelf. De nonnetjes kwamen, als hij gebeld had, geruischloos binnen, haalden het gebruikte servies weg; en zetten het schoone neer; droegen de schotels met spijzen aan; maar Nolens zelf bediende. Monseigneur schepte de soep; Monseigneur sneed de haas (op die haas was hij, ik herinner het mij nog levendig, trotsch; een haas uit zijn provincie; „vanmorgen uit Limburg ontvangen", zei hij); Monseigneur gaf de appelmoes; Monseigneur schonk den wijn. Geboeid heb ik zitten kijken. En nog zie ik hem, na afloop, toen wij naar zijn werkkamer waren gegaan, liggen in zijn stoel, met een echt-vergenoegd gezicht de fijne sigaar rookend; in zijn werkkamer, waar ook een groot portret hing van Talma, den anti-revolutionair, over wien hij met zoo warme waardeering spreken kon.

Kort na dezen maaltijd heb ik werkelijk een stout journalistiek stukje uitgehaald.

Men hoore.

De figuur van den soep-opscheppenden, haassnijdenden, blommig-aardappels-uitdeelenden priester-staatsman, had mij zóó geboeid, dat ik in „Het Vaderland" een uitvoerig gefantaseerd . . . interview schreef over dien maaltijd. D. w. z. ik schetste Monseigneur, zooals ik hem aan den disch in werkelijkheid had gezien, en ik zette een vragen- en antwoorden-spel op, dat verband hield met bepaalde gerechten die ik in betrekking bracht tot de politiek. Ik liet, b.v., kreeft serveeren, van die fijne rood-gekookte kreeft, en ik vroeg Monseigneur of hij van kreeft hield, van die rooie kreeft. „Nee", zei Monseigneur, „alleen bij uiterste noodzaakt"

Ik moet, achteraf, eerlijk bekennen, dat ik een beetje in de knoei heb gezeten over dat interview, waaruit de fantasie natuurlijk overigens wel duidelijk bleek. Maar ik hoopte. Nolens was breed genoeg, en kon iets dergelijks velen. Met een schuinen blik keek ik, in de Kamer-vergadering die er op volgde, naar het verre bankje. Hij had mij ook ontdekt. Daar kwam hij. Langzaam kuierde hij tot dicht bij de pers-tribune, hief vermanend z'n vinger tegen mij op en fronste het voorhoofd: „Wat heb je nou uitgehaald?", scheen hij te zeggen, en wandelde terug. Ik was gerustgesteld. Ik had aan zijn gezicht genoeg gezien.

Nolens was een sterk mensch, moest dat ongetwijfeld wel zijn. Want wie hem wat beter en intiemer leerden kennen, kwamen al-ras tot de ontdekking, dat zijn kalmte en zijn nuchterheid voor een zeer groot deel waren: zelfbedwang. Heerschappij over zijn eigen natuur. Immers, kwaamt ge met hem in particulier gesprek, dan duurde het niet lang of ge ontdektet hoe spoedig het kon gloeien en tintelen en woelen onder de oppervlakte. Zijn kalmte was: gebreideld temperament. Trouwens, wie hem in de Kamer aandachtig in het oog hield — en ik heb dat dikwijls gedaan — merkte hoe hij kon meeleven met het debat; hoe boos hij zich kon matten op een lid (vooral als die uit zijn eigen fractie was) of op een minister, wanneer het te lang duurde, of wanneer men niet zakelijk was. Dan trok zijn gezicht zich in een plooi van afkeuring; dan begon hij met den vermaarden zegelring te tikken; dan nam hij de lorgnet van den neus en sloeg er nerveus, ongeduldig mee op tafel. In het ergste geval kwam hij het gangetje tusschen de banken uit en toonde bij de ballustrade in het midden der zaal staand, den spreker duidelijk zijn ongeduld.

Zijn eigen redevoeringen waren zelden lang, immer zakelijk. „Gesproken stenografie" heeft Aalberse ze eens, voortreffelijk typeerend, genoemd. Hij sprak het minst van alle politieke leiders in de Kamer. Hij kon zwijgen. Zijn positie leed er niet onder. En van overbodig spreken had hij een innigen afkeer. Een kwetsend woord heeft hij nooit gezegd. Nooit. Nobel was hij immer. En nobel was men jegens hem. Hij droeg ieders diep-oprechte achting.

Ik had gehoopt hem dezen zomer aan een noemmaal als gast te mogen begroeten, en hem daarmede een bewijs van eerbiedige hoogachting te geven, doch het heeft niet zoo mogen zijn. Hij werd ziek.

En zooals ik eenmaal, jaren geleden, mijn Film over hem bedoelde als een bloem, die ik neerlegde op het verre bankje, waar hij altijd zat of hij er niet bijhoorde doch waar niets hem ontging, zoo leg ik, eerbiedig het hoofd buigend voor de stille glorie van het werkleven, in dienst van kerk en vaderland besteed, deze Film neder als een witte bloem op zijn graf."

De bekende Weg.

Dit is een geschiedenis van durf, initiatief, stuwkracht en adverteeren. Het is een vertelsel van Lancashire flinkheid.

Tien jaar geleden begon de heer Douglas Wood, in één enkele kamer een klein zaakje en heden is hij de tapijtenkoning van Engeland.

Het vorige jaar verkocht hij 910.000 meter tapijt. Hij was de eerste man, die met groote mailbestellingen in vloerkleeden werkte. Nu heeft hij twee groote zaken, één in Londen en één in Manchester.

Hij is de eigenaar van Dales, 469, Oxford Street, Londen en 58, Deansgate, Manchester.

Hoe hij zoo snel succes bereikt heeft? Het antwoord luidt: door te adverteeren, door flink en aanhoudend te adverteeren.

Hij geeft fl 360.000 per jaar aan reclame uit. Ongeveer 20 keer per jaar legt hij beslag op de heele voorpagina van de Daily Mail.

In 10 jaar heeft hij aan adverteeren fl 3.000.000 uitgegeven.

Het resultaat is, dat hij nu een van de belangrijkste zaken ter wereld heeft voor groot- en kleinhandel in tapijten.

Van zijn machinaal vervaardigde tapijten is ongeveer 95 % Britsch, terwijl hij een enormen handel drijft in Oostersche, Perzische, Britsch-Indische, Turksche en Chineesche tapijten.

Had hij geen handicaps? Jawel, vele zelfs. Hij begon zijn loopbaan als leerling in het katoenvak. Na drie jaar eischte de oorlog hem op. Hier verloor hij zijn rechterhand en heeft dus zijn groote zaak met zijn linkerhand opgebouwd.

Na zijn hand verloren te hebben, kwam hij bij den luchtvaartdienst en werd daar de eenige man, die met één hand kon vliegen.

Na den oorlog besloot Wood tapijten te gaan verkoopen, huurde een kleine kamer in Manchester voor fl 336 per jaar en kocht een tweedehandsch bureau voor fl 18.

Zijn eerste zorg was 'n bekwaam advertentiebureau te vinden. Hij ging naar een goed gerenommeerd bureau en gaf elken cent, dien hij missen kon, aan advertenties uit.

Hij begon in Dale Street en noemde daarom zijn zaak Dale's. Van het begin af maakte hij winst.

In korten tijd hadden de zaken hem geld genoeg opgebracht om een zaak in Oxford Street te Londen te beginnen. En deze groeide zoo, dat zij tot viermaal toe moest worden uitgebreid.

Hij zat niet kalm op klanten wachten, hij adverteerde ze naar zich toe. Soms arbeidde hij 18 uur per dag om zijn orders te verwerken. Hij bracht een omwenteling in den vloer- en haardkleedenhandel teweeg.

Dit dient opgemerkt, dat hij als buitenstaander in het tapijtenvak kwam en tien jaar geleden het eene tapijt niet van het andere wist te onderscheiden. Maar hij bestudeerde vloer- en haardkleeden en leerde bovenal hoe ze verkocht moesten worden.

Ternauwernood had hij eenig kapitaal toen hij begon. Hij was kreupel. Zijn lichaam is met lidteekens bedekt. En toch werd hij in tien jaar „de man aan de spits" in den vloer- en haardkleedenhandel van Engeland. Dit deed Douglas Wood.

Hij dankte zijn succes voornamelijk aan het flink en gestadig adverteeren en niet aan wat wij afpingelen zouden noemen. Hij betaalt goede salarissen. Hij heeft graag goede krachten en weet ze te waarderen.

„Bij adverteeren" zoo zegt hij, „moet men durven, waar voor het geld geven en een stoutmoedige campagne voeren.

Malaise drukt mij niet teneer. Ik vecht des te harder.

Ik houd zelf de teugels van mijn zaak in handen. Een raad van commissarissen e.d., heb ik niet.

Vóór ik aan verkoopen dacht, dacht ik aan adverteeren.

Adverteeren. De opvatting van Douglas Wood is, dat nu niet alleen honderden in zijn winkelpaleizen te Manchester en Londen schouwen, doch hij ziet in zijn verbeelding door zijn grootsche advertenties zijn etalages langs een heirweg van 150 K.M.

Opvoeding.

There is something rotten.

We lazen in de Residentiebode, het volgende ingezonden stuk, wat ook hier ter zake is.

Er zit 'n „plekje" aan ons onderwijs. De tijd van te ver gaande minne studentenbaldadigheden is gelukkig achter den rug. De heeren zijn verstandiger geworden. Misschien ook wel, is het de overheid, die op een verstandige manier paal en perk gesteld heeft aan hun uitspattingen. Misschien ook wel zijn het hun ouders, die hun geen gelegenheid meer geven om uit den band te springen.

Waaraan we het ook te danken mogen hebben, we kunnen niet anders zeggen dan „gelukkig". De lagere schooljeugd schijnt echter een andere meening te zijn toegedaan.

Althans ze tracht door 't aannemen van studentenallures ons 't gemis aan ontgroenings excessen eenigzins te willen vergoeden. Onophoudelijk worden we opgeschrikt door artikelen in de dagbladen, waarin met cijfers de toenemende misdadigheid der jeugd wordt aangetoond.

De statistieken echter (leugens van de ergste soort) zeggen: De criminaliteit neemt af.

Opvoedingsgestichten en tuchthuizen rendeeren goed. De ontzenuwing tiert welig.

There is someting rotten.

Och zeg dat toch niet. Ze zijn nog zoo jong Ze meenen 't zoo kwaad niet.

Tot je dienst!

Karakteriseer die uitwassen als eigen aan een na-oorlogsche periode. Zwam maar over zenuwen en klieren en weet ik wat voor organen, die dienen om de lastigheid van een leerling te verontschuldigen. Bederf uw kinderen tot in den grond van hun hart, maar asjeblieft een beetje compassie met den onderwijzer. Probeer hem niet te winnen voor uw meening over 'n opvoeding, die onherroepelijk leiden moet tot een geslacht van ontzetnuwde slappelingen,

Heusch, hij gelooft u niet. Verhalen als 't volgende heeft hij al zoo dikwijls gehoord en voor kennisgeving aangenomen.

Meneer, thuis is ie toch zoo lief. En hij heeft 'n goed verstand maar z'n zenuwen!

Als ie kwaad is, smijt ie alles stuk. En laat 'm dan maar gaan. Er is toch niets tegen te doen. En als ie eenmaal gezegd heeft „Ik doe 't niet" schei dan maar uit want dan krijgt u niets van hem gedaan.

Zenuwen, zegt de dokter. — In den regel volgt hierachter dan nog 't verzoek om 'n aparte behandeling, wa zoovel wil zeggen als „zie wat door de vingers". Bij nadere kennismaking degradeert die zenuwachtigheid tot lastigheid en ontpopt die jongen met dat vaste karakter zich in 'n koppigen lummel zonder beleefdheid.

't Gevolg is herhaalde schermutselingen tusschen onderwijzer en „lieve" jongen tot groote verwondering van de ouders.

Dat lijkt me ook geen peadagoog die meneer X. Je kan wel zien dat ie zelf geen huisgezin heeft.

Of zou ie de „pik" op mijn jongen hebben?

Toch 'ns 'n brief schrijven naar het hoofd der school. (Die kent echter z'n pappenheimers) of nog erger naar den districtsschoolopziener (onbekende grootheid.)

Onzin!

De fout zit niet bij meneer X. Leer uw kinderen beleefdheid. Voed ze op in allen eenvoud en verwen ze niet. En als ge het verprutst hebt, waardeer dan 't streven van 'n onderwijzer om uw kinderen in den waren zin des woords op te voeden.

J. J. v. V.

NOORD-AMERIKA.

Resultaten der volkstelling.

De Godsdienstige Genootschappen in de steden.

De laatste volkstelling in Amerika heeft het verrassende resultaat opgeleverd, dat er in New York meer Joden dan Katholieken zijn. Er wonen in New York 1.765.000 Israëlieten en 1 734.000 Katholieken. Daar staat echter weer tegenover dat het aantal praktiseerende Katholieken ruim een half millioen grooter is dan het aantal ritueele Joden.

Het grootste protestantsche kerkgenootschap in New York is de Episcopale Kerk, welke 141.000 leden telt In Chicago komen de Israëlieten op de tweede plaats, dan volgen de Doopgezinde kleur lingen. Alle andere protestantsche kerkgenootschappen tezamen hebben in deze stad niet zooveel aanhangers als deze twee genoemde godsdienstige genootschappen. In 32 van de 50 grootste steden der Vereenigde Staten komen de Joden, wat hun ledensterkte betreft, onmiddellijk na de Katholieken en zij overtreffen daar iedere protestantsche sekte, Er is maar één stad, waar de Lutheranen op de tweede plaats komen, n.l. Milwaukee: de Presbyterianen staan in Washington tweede en de Episcopale kerk bezet de tweede plaats in drie andere steden. Ofschoon de Katholieken in Amerika in tal van steden de meerderheid der bevolking uitmaken is hun invloed bij de gemeenteraadspolitiek nergens van eenige beteekenis, bij gebrek aan eenheid en organisatie.

EEN AARDIG GEVAL.

Prinses Juliana krijgt een kleur.

Meermalen heeft men er in aardige berichtjes reeds op gewezen, dat prinses Juliana het officieel kader waarin zij zich steeds bevindt, soms veel liever ruilt voor het vrij-zijn van den „gewonen mensch".

„De Avondpost" vertelt over haar laatste bezoek aan de Kol. Tentoonstelling de volgende geschiedenis naar aanleiding van een hoffelijkheidje van maarschalk Lyautey.

„Het weerzien (tusschen de prinses en den maarschalk) was hartelijk en ongedwongen en er ontstond dadelijk een geanimeerd gesprek. Toen de maarschalk nu hoorde dat de Prinses het voornemen had om 's middags na de lunch nog wat op de tentoonstelling te blijven, teneinde ook enkele andere gebouwen te bezoeken, bood hij dadelijk aan om persoonlijk de Prinses rond te geleiden. En daar kreeg Prinses Juliana een hoog kleurtje... de toestand was pijnlijk. Vaarwel zoete droom, om eindelijk eens vrij te zijn en onopgemerkt te blijven. Toen wendde zij zich resoluut tot den Minister van Staat, dr. Fock, en in 't Nederlandsch klonk deze smeekbede: Hé toe... zegt u nu eens dat ik 't veel prettiger zou vinden om in m'n eentje met mijn vriendinnen hier en daar rond te kijken"...

Z. E, Dr. Fock, met den tact van den fijnen diplomaat, in welgekozen woorden, heeft 't verzoek overgebracht. Iedereen glimlachte, de maarschalk begreep. De eerste en eenige nederlaag, welke de onoverwinnelijke soldaat in zijn leven heeft geleden werd hem toegebracht door een charmant jong meisje.

Het Spiritisme.

III.

Heel de kwestie van die boodschappen der geesten, van die Spiritistische verschijnselen, komt hier op neer: Zijn die verschijnselen echt? Als er bijv. een bloem van de eene kamer naar de andere aangebracht wordt, is dat dan geschied zonder dat een levende menschenhand haar aanraakt?

Wij zullen eerst al deze verschijnselen in twee groepen classeeren:

1° de verschijnselen van objectieven, aard, die zich voordoen buiten het medium, zooals: kloppende tafels, lichtverschijnselen ectoplasme, materialisaties, „apports" en z.m.

2° de verschijnselen van subjectieven aard, die zich voordoen in den geest zelven van het medium, zoo bijv. gedachtenlezing, helderziendheid, dubbelzicht.

Voor de eersten begin ik met maar aanstonds te verklaren dat er tot hiertoe geen wetenschappelijk gecontroleerde bewijzen geleverd werden dat die verschijnselen echt zijn. Integendeel telkenmale dat een medium wetenschappelijk gecontroleerd werd, deden die verschijnselen zich niet meer voor, of werd het medium op heeter daad van bedrog betrapt: 't waren goocheltoeren die hij trachtte te verwekken!

Merkt eerst en vooral op dat de lichtgeloovigheid der aanwezigen hier een groote rol speelt. De menschen zien of hooren zoo gemakkelijk wat ze zelf verlangen te zien of te hooren! Ze zijn dus reeds, op al die seancen, in de subjectieve gesteltenis — in den geestes- en gemoedstoestand—om de wondere dingen die gebeuren, als echt te aanvaarden.

Echt typisch is desaangaande de beschrijving eener seance gegeven door Conan Doyle op Highgate in Londen en beschreven door Sir Filson Young in „The Saturday Review" van 21 Jan. 1922. De geesten moesten door een groote trompet spreken in 't midden der vergadering geplaatst. Daar kwam o.a. de moeder eener aanwezige dame die zoogezegd tot haar dochter sprak. Op zeker oogenblik greep Filson Young de trompet zachtjes vast. Hij gevoelde dat het medium ze hanteerde, plaatste ze buiten den kring achter den rug van Conan Doyle en... 't ging niet meer. Maar bij 't verplaatsen raakte hij eventjes met zijn ellenboog die dame die onmiddellijk verklaarde: „Een geest raakt mij aan"! Young had ook klaar en duidelijk de stem van het medium erkend. Zij speelde de afgestorven moeder der dame!

Conan Doyle moest de echtheid dier feiten bekennen. En Young besloot: het medium, Mrs. Johnson, slaat geld uit een stiel die gevang en dwangarbeid verdienen.

't Is zeker dat de aanwezigen op zulke seancen met zorg uitgekozen worden: eerst de ingewijden en dezen die gereed zijn alles te gelooven, en tusschen hen eenige oningewijde nieuwelingen. Voor en onder de seance wordt een intensieve suggestie op touw gezet. Daar zullen zich verschijnselen voordoen en al wat er gebeurt zal moeten in den zin van een spiritistisch verschijnsel uitgelegd worden. Iedereen is in koortsige spanning en dat slaat over tot een lichtgeloovigheid voor sommige aanwezigen die tot het ziekelijke grenst. Het verslag van elke seance zal zonder den minsten twijfel sommige wonderbare verklaringen bevatten, die den schat der spiritistische verschijnselen zullen gaan aandikken.

Bovendien de voorwaarden vereischt om die verschijnselen te verwekken, zijn juist die voorwaarden die men zou vereischen moest er bedrog (of zoo gewilt, goocheling) in 't spel zijn.

Goochelaars weten maar al te wel wat men verrichten kan op een donker tooneel, of dat maar half verlicht is of zoodanig verlicht dat de toeschouwers erbij verblind worden. P. De Munnyck O. P. (Brussel), 22 Dec. 1922) verklaarde zeer juist: „wanneer de mediums gecontroleerd worden, vreezen zij niet de tegenwoordigheid van een natuurkundige of van een geneesheer, ook niet van een psycholoog om de proefnemingen te controleeren; maar wat zij het meeste vreezen is de tegenwoordigheid van een goochelaar".

Ik herinner mij dat de twee bekende goochelaars-illusionisten, de gebroeders Maskelyne in 1918 te Londen, een der meest ophefmakende spiritistische seancen van Conan Doyle te Cardiff gegeven, eenige dagen later letterlijk nadeden.

Feitelijk geschiedt alles bij de spiritisten op hun voorwaarden alsof er bedrog in 't spel was. Zoo:

1° *Geen licht* wordt toegelaten. Tot hiertoe hebben er nog geen strictgecontroleerde proefnemingen in 't volle licht plaats gegrepen. Gedurig reclameerde het Italiaansche medium Uesapia Paladino op hare seancen: „Meno luce!" minder licht nog! Alles wat toegestaan wordt is een rood. lichtje — en dan nog maar voor sommige vage verschijnselen: spoken, enz. als dezen er al waren.

2° *De keten* moet gevormd worden. Ge weet waarin zij bestaat: de aanwezigen moeten malkanders handen vasthouden en aanraken met den pink. Maar hoe kan er dan controle geschieden, als men 'mekaars handen moet vasthouden? Hoe kan men toetasten om te weten wat het medium intusschentijd verricht? Moest er bedrog in 't spel zijn, dan zou men niet anders te werk gaan. Dus dezelfde conclusie.

3° *Gerucht en lawaai* worden er gemaakt, bijzonder door het medium.

Daar moet gezongen worden en er wordt over andere onderwerpen gesproken. Dat leidt de aandacht, zóó noodig om toezicht uit te oefenen, op wat anders af. Dat dekt bovendien alle gerucht dat argwaan zou kunnen verwekken en nogmaals in geval van bedrog zou men niet anders te werk gaan.

4° *'t Is ook streng verboden toe te zien* en bijzonder te fotografeeren zonder toelating van het medium. Dat mag slechts indien deze het toelaat en een teeken geeft. Moest men anders doen, zoo wordt ons op het hart gedrukt, zou het grootste gevaar doen oploopen aan het medium. Men zou het op slag kunnen dooden!... Voor zulke bedreiging durft niemand toezien noch fotografeeren. Maar dan heeft men ook het recht te veronderstellen dat onze goochelaar teeken geeft als zijn toer gereed is: het zoogezegd spiritisch verschijnsel!

5° *Absoluut wordt verboden 't is gelijk welke verstoffelijking of materialisatie aan te raken.* 't Is maar als het medium en zijn helpers alles goed hadden voorbereid en de aanwezigen kenden, dat dezen rakelings en vluchtig het ectoplasma eventjes mochten streelen.

Maar wanneer onbescheiden toeschouwers het toch aandurfden het ectoplasma aan te grijpen, deed zulks het medium niet het minste leed. Integendeel men kwam tot zeer interessante vaststellingen. Zoo kreeg Dr. Seeger, met het fameuze medium Willy Schneider, bestudeerd door Dr. de Schrenck-Nötzing, op zekeren dag een stuk witte hemdenstof in handen in plaats van dat mysterieuze ectoplasma!

Feitelijk zijn ook al de mediums, zelfs de meest beroemde mediums, de wereldberoemde, op heeterdaad van bedrog betrapt. Alle tot-hiertoegekende mediums bedriegen en gebruiken kunstgrepen; of zij hebben hun knepen of trucs. Ziedaar de conclusie aangaande al de groote mediums der laatste jaren.

Zoo geschiedde het met Miss Florence Cook, Marthe Béraud (later Eva Carrière geworden), Eusapia Paladino, Miss Goligher, Einer Nielsen, Franck Kluski, Willy Schneider, Lasslo, Guzik, Erto enz., die allen wetenschappelijk gecontroleerd werden.

Zoo zulks het geval is voor de groote mediums, des te meer voor de gewone mediums, die zoo wat overal optreden en seancen geven. Nochtans het is op deze mediums en op de zoogezegde verschijnselen die zij te weeg brengen en die uitgebazuind worden door de groote spiritische tijdschriften, dat gansch het spiritisme gegrondvest is!...

Bij strict wetenschappelijk onderzoek werd het eene medium na het andere ontmaskerd. Maar spiritisten en meta-psychisten nemen telkenmale hun verdediging op...

We mogen desaangaande de volgende besluiten vastleggen:

1. Wordt het medium niet gecontroleerd (zooals dit het geval is op de spiritistische vergaderingen) dan ontstaan er verschijnselen;

2. Wordt het medium gecontroleerd, dan verminderen de verschijnselen naarmate de controle verhoogt;

3. Is de controle volledig, dan doen er zich geen verschijnselen meer voor.

We meenen dan ook te mogen besluiten dat er in 't verleden en in 't heden nog geen echte spiritische verschijnselen van objectieven aard zich hebben voorgedaan. Voor de toekomst staat de deur open voor wie er waarlijk zal kunnen verwekken.

De prijskamp door „Le Matin" eenige jaren geleden uitgeschreven met een prijs van 50.000 fr. is tot hiertoe nog niet gewonnen: Geen enkel medium is in staat geweest een potlood op een glazen schotel geplaatst in beweging te brengen zonder aanraking. Dergelijke prijs is ook nog altijd sedert verscheidene jaren reeds te winnen op de Academie van Wetenschappen te Parijs.

Wat de verschijnselen van subjectieven aard betreft, hier dient van meet af een lijn getrokken tusschen deze die zich voordoen door kunstgrepen en ook goochelarij zijn en deze die echt schijnen te zijn, maar op natuurlijke wijze uitgelegd kunnen worden.

Gekend zijn de knepen welke gebruikt worden, om zoogezegd aan gedachtenlezing te doen, bijv. op de Kermis. Door de manier waarop de impressario de vraag stelt, weet het medium op het verhoog reeds wat het antwoorden moet! Feiten van echte gedachtenlezing, van telepathie, voorgevoelen e.z.m. hebben zich heel waarschijnlijk reeds voorgedaan. Deze schijnen thans bewezen te zijn. Maar zij zijn toe te schrijven aan een zekere overgevoeligheid die dan nog geprikkeld wordt door de hypnose, waarin sommige mediums, welke die overgevoeligheid bezitten, gesteld worden. Zij is als een „zesde zintuig" waarmede sommige personen buiten hun vijf zintuigen om, schijnen begaafd te zijn.

Al deze verschijnselen kunnen op behoorlijke wijze door suggestie en het onderbewustzijn worden uitgelegd.

Geenszins is het noodig hier de tusschenkomst in te roepen der ontvleeschde geesten. Ook niet deze van den duivel. Sommige schrijvers hebben het meenen te moeten doen, zooals Dr. Lapponi en onlangs nog M. Joseph Serre.

Wat de zoogezegde openbaringen, de „boodschappen" der ontvleeschden betreft, die zijn gewoonlijk *heel vaag* Bijv. in het geval van Raymond, den gesneuvelden zoon van Oliver Logde, steekt gansch de familie de koppen bijeen en trekt met moeite een aanneembaren zin uit de gezegden.

Ze zijn niet minder *banaal*. Onder dat oogpunt gelijken ze allen op mekaar. De banaliteit der bijzondere mededeelingen is de uitdrukking zelf der banaliteit der bekommernissen van dezen die komen raadplegen. Die banaliteit ligt heelemaal in de lijn van den vulgairen geest die gewoonlijk de mediums zelven kenmerkt.

Hier nochtans ware het de éénige gelegenheid, door die levende boodschap, het menschdom den weg der ontwikkeling en van vooruitgang te doen opgaan door inlichtingen van wetenschappelijken, zedelijken en godsdienstigen aard, dewijl het Spiritisme die ontwikkeling beoogt.

Maar nooit is er iets dergelijks geopenbaard geworden, alhoewel het Spiritisme zich tevens een wetenschappelijke „allure" wil geven

Integendeel: worden de geesten opgeroepen van bekende mannen uit de geschiedenis, dan hebben ze totaal vergeten hetgeen waarin zij vroeger uitgeschitterd hadden. Newton bijv. heeft de physiek vergeten; S. Paulus vertelt ketterijen, of worden er antwoorden gegeven onder vorm van raadsels, die best in magazines of geillustreerd bladen voor kinderen zouden bestaan.

Ofwel zijn de antwoorden op de gestelde vragen onjuist. 'k Herinner mij dat mijn oud-professor, P. De Munnynck, op zekeren dag vroeg den geest van Aristoteles op te roepen. Dat werd gedaan. Toen vroeg hij dat dezelfde geest een theorie, die hij Aristoteles. in een zijner boeken had uiteengezet, eens nader zou willen verklaren. Na eerst een ontwijkend antwoord gekregen te hebben, werd daarna geantwoord, dat hij die zulke vraagst elde veel te veel pretentie had.

Maxime du Camp verhaalt in zijn *Souvenirs littéraires* dat hij op zekeren dag naar een seance ging. Hij vroeg het medium op een gegeven oogenblik den geest van Mahomet op te roepen. Toen stelde hij Mahomet een vraag in 't Araabsch. Het antwoord klonk dat hij daarop niet durfde antwoorden, dat die vraag veel te delicaat was. En weet ge wat de vriend in 't Araabsch gevraagd had: Hoeveel is twee en twee?

Professor Smyers had voor zijnen dood een mededeeling onder verzegelden omslag geschreven, die hij na zijn verscheiden, door de mediums zou komen openbaren. Verschillende mediums hebben die mededeeling zoogezegd gegeven, maar naar het getuigenis der erfgenamen Smyers, sloeg geen enkele openbaring erop!

Aangaande de toekomst weten ze ook niets bepaalds te zeggen. Zoovele menschen zijn onder den oorlog, of daarna, naar de spiritistische vergaderingen gegaan met de hoop daar te vernemen wat er geworden was van een bloedverwant of vriend die als verdwenen was opgegeven. In geen enkel geval, heeft men er het lot van den verdwenene kunnen vaststellen. Integendeel men dischte de menschen leugens op: hij was gevangen... hij ging schrijven... en daarna terugkeeren Thans weten de familieleden dat de verdwenene gesneuveld is.

En zoo de mediums den dag van morgen kunnen voorspellen, waarom voorzeggen zij dan de koers der Beurs niet, dat die of die waarden gaan stijgen of dalen? Ze zouden er onmiddelijk schatrijk bij worden!

Op godsdienstig gebied houdt de spiritistische leering niet beter stand.

Onze ziel, wij weten dat, is onsterfelijk. Dit voorrecht draagt zij met zich mede. Na den dood treedt zij voor altijd in de eeuwigheid binnen. Daar zal zij van God genieten, — haar opperste geluk —, ofwel voor altijd ongelukkig wezen, naarmate de mensch hier op aarde goed of slecht zal geleefd hebben. Dit leven is een definitieve proeve. Zijn eeuwig geluk moet hij nu verdienen. Zulks is onzer menschelijke vrijheid waardig. Eenmaal zal ook het lichaam het eeuwig lot der ziel deelen.

Zoo eischt de rechtvaardigheid zelve. Anders ware deze een begoocheling. Gedurig aan wordt hier op aarde het evenwicht gebroken door het kwaad ten nadeele der rechtvaardigen. In 't andere leven moet dit evenwicht der rechtvaardigheid hersteld worden, zoo niet zou het kwaad voor altijd zegevieren en de boozen immer gerust leven.

God zelve ware de Opperste Rechtvaardigheid niet meer, had Hij zich de eeuwigheid niet voorbehouden om er den mensch, bij diens intrede, te oordeelen en hem te loonen of te straffen naar verdienste.

Aldus wordt het bestaan van hemel en hel, geloochend door het spiritisme, vereischt.

Wat de reincarnatie of hermenschwording betreft, deze is een hersenschim zonder logiek. Wat in elk geval noodig blijkt, is dat de mensch hetzelfde individu blijve, zijn persoonlijkheid en eenzelvigheid beware. Dat behoort tot de essentie ervan. Zoo niet staat men voor een ander mensch. Welnu de hermenschwording maakt dezen onmogelijk.

Veronderstelt dat de ziel de macht bezitte haar eerste leven in een ander lichaam te hervormen en te hermaken wat zij eerst slecht deed. Daartoe wordt vereischt dat zij steeds zich zelve blijve, d.w.z. dat zij het bewustzijn beware, niet alleen van wat zij is in 't heden, maar ook nog van wat zij was en deed in 't verleden. Door de herinnering alleen weet de mensch het eene oogenblik zijns levens aan het andere te knoopen tot een onafgebroken keten, weet hij van de eenen stond tot den andere dat hij dezelfde mensch is. Ook zoo bewaart hij zijn verantwoordelijkheidsgevoel. 't Is omdat hij zich zijn kinderjaren herinnert, zijn jeugd jongelingsjaren, zijn rijperen leeftijd en de voorbijvliegende dagen van zijn ouden dag kan herdenken, dat hij zijn persoonlijkheid en eenzelvigheid kan handhaven, en dat hij de verantwoordelijkheid gevoelt der daden die hij in elkeen der phasen van zijn leven eens gesteld heeft.

Zoo zijn voorgaande leven maar een eerste uitboeting is geweest, moet hij, wanneer hij een tweede leven intreedt, kunnen getuigen: ik ben het! Hij moet ook weten waartoe dit dienen zal. Maar hoe is dat nog mogelijk zoo hem alle herinnering ontnomen werd? De keten zijner eenzelvigheid is gebroken geworden. Zijn eigen ik is weg. De weg daden van zijn tweede leven hebben geen verband meer met die van zijn voorgaande leven, want hij weet niets meer desaangaande.

De reincarnatie veronderstelt dat wij reeds vroeger iemand geweest zijn, die in zijn volle bewustzijn toen leefde Herinnert gij u dat? Neen. Wel dan is reïncarnatie ook onmogelijk te aanvaarden.

En wat aangaande het bestaan van het astrale lichaam, de „perisprit", het derde bestanddeel van den mensch, dat de spil is van gansch het spiritisme? Dit is een loutere hypothese, een veronderstelling die op geen enkel bewijs berust.

„Quod gratis affirmatur, gratis negatur" zeggen heel wijs de scholastieken. Wat gratis bevestigd wordt, wordt ook op dezelfde wijze geloochend!

Zulk lichaam trouwens is een tegenstrijdigheid in zich zelven. 't Zou terzelfdertijd stoffelijk en onstoffelijk zijn, hebbende een oppervlakte en geen oppervlakte. Zoo 'n contradictie vooropzetten getuigt van een volkomen onwetendheid aangaande het begrip van onstoffelijkheid.

Om de gevaren welke het spiritisme oplevert, werd in 1856 reeds door het Heilig-Officie verboden aan spiritistische praktijken te doen. Op 27 April 1917 werd zulks nogmaals door Rome verboden.

Zulke praktijken hebben wij, katholieken, niet noodig om het andere leven te verlichten. Wij bezitten daartoe de lichtende toorts eener bepaalde veropenbaarde Waarheid. Zij volstaat om ons van het kwaad te weerhouden en tot het goede aan te moedigen.

Bij het geloof voegt zij de heilzame vrees voor en de hoop op een ander, een eeuwig leven.

Zij doet ons beleiden in het Credo: Ik geloof in de verijzenis des vleesches; ik geloof in het eeuwig leven.

Zij strookt met de logiek van ons menschelijk verstand.

Boekbespreking.

WITTE VONKEN.

van den H. Pastoor Van Ars.

Verzameld en vertaald door Jac van Hal. *Prijs fl 1.50*

De titel van deze bundel authenthieke gezegden van den grooten, milden menschen-visscher, die de Pastoor van Ars was is uitstekend gekozen. Het zijn waarlijk vonken, die opgevlamd zijn uit het diepe, laaiende hart van dezen Heilige, vonken, die ook onze ziel in brand kunnen zetten voor het hooge goed van ons geloof. Deze eenvoudige, rake woorden dringen dieper door dan menige, lange preek en blijven ons bij als een opwekking tot vrome daden.

Verkrijgbaar bij de
R. K. Boekhandel „St Augustinus'
ST. THOMASCOLLEGE Tel. 56.
ST. MARTINUSGESTICHT Brionplein 248
FRATERSHUIS ARUBA FRATERSHUIS BONAIRE.

Nadruk verboden.

BELLADONNA.

Oorspronkelijk verhaal door

D. STRATER.

11

— Let nu goed op, Laarman, fluisterde hij z'n vriend toe, bij het heengaan wendt hij zijn gelaat naar den ander en zet dan zóó z'n mond.

— The poi....son.

'n Paar seconden later was de operateur aan dit moment gekomen, nog enkele seconden, en de film was uit.

— 'k Heb de woorden inderdaad kunnen zien, sprak de detective, en ook dat de een den ander iets toereikte.

De heeren bedankten nu de directie en beloonde de operateur voor zijn moeite.

Bij het afscheid vroeg Laarman terloops aan den directeur:

— Zoudt u mij ook kunnen zeggen, van welk fabriek deze film is?

— Van de Crystal Film Co. te New York, klonk het antwoord.

— Nogmaals vriendelijk dank dan voor uwe welwillendheid.

Toen de beide vrienden andermaal buiten stonden, riep Laarman 'n auto aan. Onder het instappen. beval hij den chauffeur naar het dichtsbij gelegen telegraafkantoor te rijden. Toen knipte hij 't electrisch licht aan haalde z'n portefeuille te voorschijn, raadpleegde 'n geheim code en schreef haastig het volgende telegram:

Dawsonco
New-York City
Murraystreet.

Telegrafeer of aan Crystal Film Co. New-York filmartist verbonden met lidteeken over rechterwijsvinger.

Nauwkeurig adres. Is hij niet verlof?

LAARMAN.

— Zie zoo, sprak hij tevreden Dawson en Co. is 'n bevriend detectivekantoor. Morgen kan ik antwoord hebben. 't Zou inderdaad merkwaardig zijn, Willing, als je lipleeskunst ons op 't spoor van den dader bracht. 't Zou 'n novum in mijn detectieveloopbaan zijn! Maar à propos, weet je ook, wanneer het testament van Karsten geopend wordt?

— Ik Heb er bij notaris Verloop naar geïnformeerd. Overmorgen reeds.

— Een wie zou de erfgenaam zijn?

— Naar mijn gedachte zal het petekind van Kersten zijn nichtje, Anny Vermeer, alles erven, behoudens 'n paar legaten aan de huishoudster en aan liefdadige instellingen.

— Waar woont dat nichtje?

— In New-York met haar moeder een zuster van mijn overleden vriend. Haar juiste adres is me echter niet bekend. Maar van het testament kan zij niet weten.

— Wel zoo, ook al in New-York! sprak de detective nadenkend..... 't Zou me niets verwonderen, Willing, als we daar den dader moesten zoeken en... vinden ook. En nu, daar zijn we al aan het telegraafkantoor! Wacht 'n oogenblikje, dan gaan we samen naar huis. Je blijft vannacht mijn gast...

VIII.

Reeds enkele maanden nadat Determan als getuige bij het testament van Karsten was opgetreden, bracht hij z'n plan om naar Amerika te gaan ten uitvoer.

De speelduivel had zich den laatsten tijd geheel van hem meester gemaakt. Hoe meer hij verloor, des te zwaarder offers vroeg hem zijn hartstocht. De gevolgen bleven niet uit: z'n schulden namen met den dag toe. En toen zijn schuldeischers optraden, achtte hij het oogenblik daar, om te verdwijnen.

Z'n Amerikaansche vriend, die nog altijd aan een filmtroep verbonden was, had hem al meermalen gepresst tot overkomen, en hem 'n betrekking als filmacteur voorgespiegeld. Daar Determan uitstekend acteur was, die in het dillettantengezelschap zijner woonplaats de hoofdrollen vervulde, zou het hem niet moeilijk zijn geplaatst te worden.

Maar hoe zou hij den overtocht betalen? Middelen daartoe ontbraken hem. Bovendien waren de kosten voor 'n pas vrij hoog en en moest hij het vereischte bedrag aan geld hebben, om in het land der belofte toegelaten te worden. Wat deze laatste bedragen betrof, zou hij het wel klaarspelen maar de reiskosten waren te hoog.

Determan wist echter raad. Hij liet zich als bediende aanmonsteren bij 'n Maatschappij, die op Amerika voer, dan had hij vooreerst den overtocht vrij en nog salaris op den koop toe.

Was hij eenmaal in New York, dan ging hij er' van tusschen. Wel werd hij dan als deserteur beschouwd en zouden hem bij een lateren terugkeer in Holland moeilijkheden kunnen overkomen, maar hij wist, dat de Stoomvaartmaatschappij het niet zoo nauw nam, en dat dit deserteeren herhaaldelijk voorkwam.

Op 'n goeden ochtend bleef dan ook de kruk van den tweeden notarisklerk onbezet, en of Willemse de klok ook telkens raadpleegde, Determan kwam niet te voorschijn: hij was met de noorderzon vertrokken zonder adres achter te laten.

Zoodra Determan in New-York aangekomen de kans schoon zag, deserteerde hij van boord en begaf zich onverwijld naar z'n vriend, dien hij voor zijn vertrek van z'n voornemen had in kennis gesteld.

Hij trof z'n vriend gelukkig thuis, maar de ontvangst was in 't geheel niet zooals hij ze verwacht had.

— Had je niet kunnen wachten op m'n antwoord? was de eerste vraag. Ik heb je dadelijk na ontvangst van je brief teruggeschreven, dat je nog 'n werkstaking onder de film-artisten 'n' poos moest wachten. Er is hier namelijk uitgebroken. Je kon dus op geen ongelegener tijd komen dan nu. En als ik niet wat weggelegd had voor den kwaden dag, wat je hier in Amerika altijd doen moet, wil je niet bij 'n werkstaking op straat staan, zou het er slecht met me uitzien. Zie dus, dat je zoolang ander werk krijgt. We zullen daartoe 'n paar plaatsing-bureaux gaan bezoeken. Maar je zult den eersten tijd hard en zwaar moeten werken, kerel, het is met mij precies eender gegaan, toen ik voor 't eerst hier kwam. En daar je geen vak kent en geen talen en bovendien niet met de Amerikaansche manier van werken op de hoogte zijt, zal er niets voor je opzitten, dan 'n baantje als los werkman.

In de eerste oogenblikken was Determan door deze vrij koele ontvangst geheel terneergeslagen, maar alspoedig had hij z'n oude veerkracht teruggekregen.

— 'k Ben niet bang, om 'n poos hard te werken, antwoordde hij. Als je me maar helpen wilt, om werk te krijgen. We kunnen dan later wel verder zien.

Wordt vervolgd.)